

Literatorul

Primăria
Capitalei

Revistă fondată în 1880 de Alexandru Macedonski ■ Ediție nouă, Nr.8 / aprilie 2023 ■ Exemplar gratuit

Expoziția
„Fondul
Mircea Eliade –
Biblioteca
de la Paris”,
la Artoteca
BMB

pag. 8–9

Eugen Șerbănescu
și a sa relație de
„love & hate” cu scrisul
(pag. 3-4-5)

„Pânza lui Charlotte”,
o carte despre
miracolul prieteniei
(pag. 16-17)

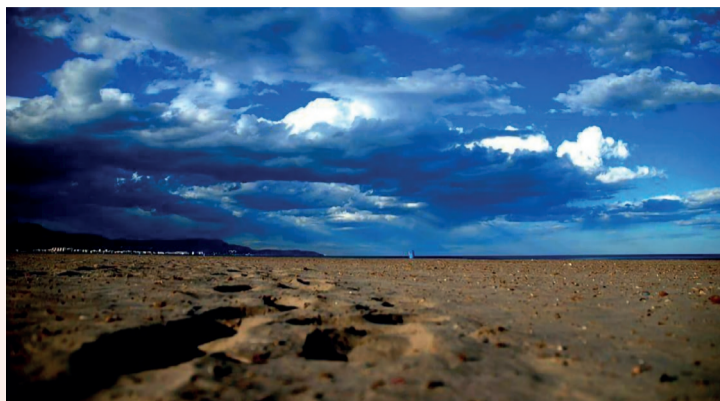
Andrei Păunescu
păstrează viu spiritul
Cenaclului Flacăra
(pag. 20-21)

Despre eternitatea creației

Text: Elena Bohoț

Eternitatea creației este dincolo de cuvinte. Fie că ne gândim la religie ori la opera umană, creația are aceeași origine: divinitatea. Marii scriitori, muzicieni, sculptori, filosofi, medici, ingineri sau orice individ ce a marcat cursul omenirii prin realizările sale, toți rămân în eternitate. În ciuda faptului că viața noastră este efemeră, creația este eternă, căci sufletul aparține infinitului. Tot ce se află în jurul nostru nu ar fi existat dacă nu ar fi fost picurat măcar un strop de suflet. În acest context, ne putem întreba care este originea sufletului? Este o taină care depășește experiența

umană, căci toate teoriile emise până în prezent au fost combătute, iar eu cred că esența sufletului este misterul dumnezeirii noastre. Să ne gândim la operele lui Michelangelo Buonarroti, Leonardo da Vinci, Richard Wagner, Albert Einstein, Mircea Eliade, Thomas Edison, Sigmund Freud, Galileo Galilei,

Vincent van Gogh, Socrate, Voltaire, Ștefan cel Mare, Constantin Brâncoveanu, Alexandru cel Mare, Pitagora - și lista poate continua cu nume din toate timpurile și spectrele realității - nu vor fi niciodată uitate. Existența lor în timp nu poate fi determinată de o ecuație, dar sensul realizării creației face

parte din menirea fiecăruia dintre noi. În 1935, Mircea Eliade scria că dacă Italia ar fi ștearsă de pe fața pământului, nicio forță din istorie nu va putea scoate Italia din eternitate, datorită operelor lui Dante Alighieri, Michelangelo sau ale altora. Și dacă facem un salt de la celebrități la oamenii simpli, tot la esența creației ajungem. În cotidianul vieții noastre, nu cred că există cineva care să nu își fi dorit vreodată să realizeze ceva căci, până la urmă, gândul, cuvântul și acțiunea noastră coexistă în univers. Iar gândul și cuvântul se află la baza creației, care imprimă și dă noi forme memoriei universului, dar și valențelor nemărginitei etenități.

O nouă identitate a liricii românești: **Constanța Buzea**

Text: Elena Bohoț

Foto: Wikipedia

Chiar de la primele sale poeme publicate, la începutul anilor 1960, Constanța Buzea (foto) s-a detașat de tiparele liricii feminine ale vremii. Prin versurile sale, autoarea pare să evadeze din cotidianul confortabil, transformat în trăiri ajunse la paroxism. Lirica feminină, care cochetează îndeosebi cu rime dulci și imagini idilice, de data aceasta este spartă în trăiri ce ascund angoase, umbre, spaime. În poezia „Limita contemplând”, iubirea neîmpărtășită este atât de profund resimțită, încât transmite durerea prin pupila ce „fumează în pielea palmei”, iar pierderea sărutului atinge limita sufletului „ca-ntr-o rană goală”.

*oriunde cad respir
pupila fumează în pielea palmei
fragil sărut
atroce nevoia de a-l repeta*

*pierderea lui
încercarea odată cu el
în carnea palidă
istovitoare cu gura în pernă
și dinții strânși
sînt limita
limita contemplând sufletul
în trup ca-ntr-o rană goală.*

Spre deosebire de scriitorii simbolști, care transformă existența într-un spectacol, Constanța Buzea pune „poezia să exprime simplu și discret o existență interioară întunecată de întâmplări

rele. Filiația ce se poate stabili, pe un anumit plan al versurilor cu Bacovia rămâne din această cauză neesențială”, a remarcat criticul și istoricul literar Eugen Simion.

*„Și moartea ta ce blând răni
Răgazul meu până la moarte!”*

*Însingurați și plumburii
Ne-am îngropat în câte-o carte.*

*Cu-aceste șiruri fără vină
Care te-alungă dintre vii*

*Tu vei privi de pe colină
Fără să vrei, fără să știi”.*

La Constanța Buzea, durerea fierbe în adâncurile finței și răzbate prin spinii din jurul poemelor, care dezvăluie o realitate a vieții sale. Timp de aproape 17 ani, Constanța Buzea a fost căsătorită cu poetul Adrian Păunescu, despre care spunea într-un interviu că: „Trecutul meu este atât de bogat prin căsnicia pe care am avut-o cu un

domn excepțional, inteligent, talentat, dar care, pe lângă aceste mari calități a avut și niște defecte...”. Poeta Constanța Buzea s-a născut în București pe 29 martie 1941 și s-a stins din viață la vârsta de 71 de ani, oferind o nouă identitate liricii românești.

REDAȚIA

RAMONA IOANA MEZEI,
director Revista Literatorul,
director general Biblioteca
Metropolitană București

ELENA BOHOȚ, redactor-șef

MILENA ISPAS, redactor

VIOLETA ION, redactor

DAN CĂLIMAN, fotoreporter

COSMIN MEIȚOIU, fotoreporter

CODRUȚ RADU, grafician

Revista „Literatorul”
este o publicație aflată
sub egida Bibliotecii
Metropolitane București

ISSN 1220-5583,

ISSN-L 1220-5583

Revista „Literatorul”
se distribuie gratuit

Tipar: BRANDART SRL

Eugen Șerbănescu și a sa relație de „love & hate” cu scrisul

Interviu realizat de Elena Bohoț

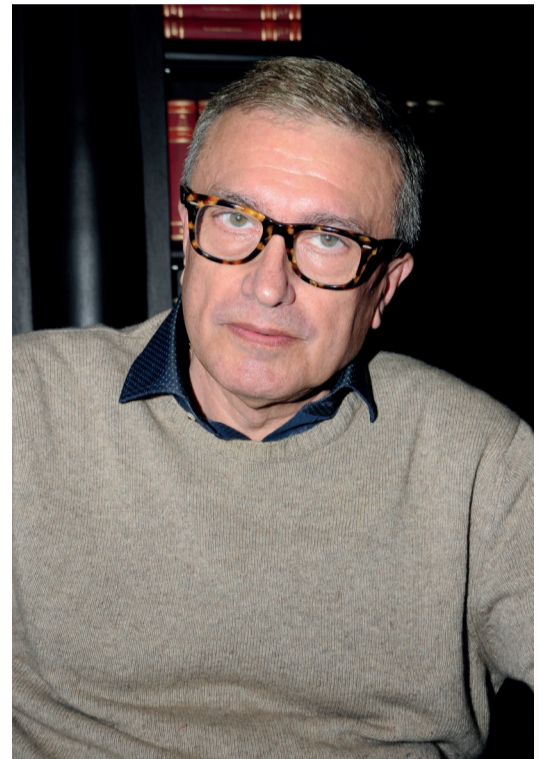
Foto: Dan Căliman

Prozator, dramaturg și jurnalist, Eugen Șerbănescu surprinde prin finețea și acuratețea prin care schițează personajele cărților sale, ori a conjuncturii originale în care sunt plasate acestea. Fie că este vorba de un articol de ziar, ori de un roman, scriitorul este bine ancorat în realitatea cotidiană, ceea ce transpare în rândurile așternute pe hârtie. O personalitate în literatura și politica românească, sub pretextul ficțiunii, Eugen Șerbănescu revelează adevăruri ancorate în filosofia complexă a personajelor, iar forța cuvântului prinde viață sub condeiul său, indiferent dacă scrie despre un vernisaj, dezbate polemici ale politicii externe ori interne sau pătrunde în taina operelor literare.

Fiul lui Constantin Șerbănescu, care a fost înainte de vremurile comuniste, corespondent al gazetelor „Universul” și „Gândirea”, dar și primul bibliotecar voluntar al Ateneului din orașul Giurgiu – înființat cu sprijinul lui Nicolae Iorga –, Eugen Șerbănescu nu bănuia că va fi atras în lumea cărților asemeni tatălui său. După absolvirea Facultății de Aeronautică, a urmat cursuri post-universitare de politică, jurnalism și comunicare la Reuters, Londra (1991), a fost bursier Humphrey la University of Maryland, SUA (1994), Harvard (1997), are un stagiul de perfecționare și contributor la „Philadelphia Inquirer” (1994), publicist și redactor-șef adjunct la „România liberă” (1996), analist politic și moderator TV, fost secretar de stat și purtător de cuvânt al Guvernului României (1998), consul general la New York și Los Angeles (2002), director general al Centrului National al Cinematografiei (2006), iar în prezent publică constant articole de fond în ziarul „Cotidianul”.

Desigur, nu în ultimul rând, este membru al Uniunii Scriitorilor din România. Mărturisesc că pe Eugen Șerbănescu l-am cunoscut în perioada anilor '90, când am fost colegi de redacție la „România liberă”, însă în ciuda anilor care au trecut de atunci, Eugen Șerbănescu are același spirit viu, a cărui muză creatoare încă are multe de oferit iubitorilor de carte, articulează gafele politicianilor ori înalță spiritele ce intră sub condeiul său. Eugen Șerbănescu destăinuie în interviul acordat că, pentru el, scrisul „este o repetabilă povară”, „o relație de love & hate”.

Piesa de teatru „Sonată pentru saxofon și Eva” scrisă de Eugen Șerbănescu a fost prezentă pe scena Teatrului Național din București timp de 8 stagioni

Comedia post-caragieană din cartea „A doua scrisoare pierdută” a fost foarte apreciată deoarece ai continuat în maniera marelui dramaturg păstrând epoca, spiritul, atmosfera și limbajul personajelor. Desigur că intrigile au ținut cititorii în suspans, iar presa a scris că această piesă de teatru te-a consacrat ca și dramaturg în rândurile scriitorilor contemporani. Care este „secretul” acestei piese?

Mai întâi, vreau să cred că „m-am consacrat” ca dramaturg cu piesa „Sonată pentru saxofon și Eva”, apărută în volum la Editura DuStyle în 2001 și distinsă cu premiul Asociației Scriitorilor București, prezentă apoi pe scena Teatrului Național din București timp de 8 stagioni, sub doi directori generali. Dar asta a fost de mult. Dacă ai pomenit despre „A doua scrisoare pierdută”, apărută în volum, în 2012, la Editura Palimpsest, nominalizată la

premiul Uniunii Scriitorilor, merită spus că unii observatori (vorbesc despre cei care au citit, nu despre cei care se pronunță după ureche) au fost probabil șocați/speriați de introducerea unei premii absolute în literatura română – și-anume pariul de a-l aduce pe Caragiale însuși pe scenă, în „întruchiparea” Cetățeanului turmentat extras din piesa princeps și de „a-l îndrăgosti” de propriul personaj feminin din aceeași piesă, Zoe. Încât au reacționat puțin alături, criticând „oportunitatea” și „dreptul” de a-l revizita, fie și în manieră post-modernistă, pe marele Caragiale, monstrul sacru al dramaturgiei autohtone. Uitând însă că un alt monstru „cel puțin la fel de” sacru, pe nume Shakespeare, a fost deja revizitat, fără nicio inhibiție, în 1966, de Tom Stoppard, prin piesa Rosencrantz și Guildenstern sunt morți, care este o tragi-comedie

de factură absurdă, pornită din perspectiva a doi scutieri pre-existenți în drama cunoscută sub titlul de... Hamlet. Pentru cei interesați: în fundal îl auzim chiar pe nefericitul prinț al Danemarcei recitând textul original al Marelui Will. Dacă nici asta nu e „revizitare” post-modernistă, nu mai știu ce e... În fine... la români, dacă te sperie originalitatea unei lucrări, probabil că e mai ușor să te erijezi în „gardianul” clasicilor, chiar dacă ei n-au nevoie de așa ceva – căci nu-i atacă nimeni. Din contră, montată pe scenă, piesa mea – eventual în tandem cu piesa princeps, în zile diferite, dar cu aceiași actori – ar putea fi un tip de injecție de oxigen (într-un text care, intrat fiind masiv în limbajul cotidian, riscă să piardă din misterul primordial), să fie adică un ferment de revigorare a interesului față de capodopera spiritualității noastre naționale și de universul ei revelatoriu pentru eposul românesc.

Lucrezi acum la un roman sau la o piesă de teatru?

Pun ultimele accente la o carte-eseu politic. Am și un roman care „se dospește” – după precedentele „Dincolo de Groenlanda” și „După-amiază cu o nimfomană pe vârful muntelui Parâng” –, dar e prea devreme să vorbesc despre el.

Poți dezvoltă cititorilor noștri câteva detalii despre această carte-eseu?

Nu este nici „literatură” în sens ludic sau fantasmatic, dar nici proces-verbal de contravenție, ci este, pur și simplu, o privire frustă. O privire dincolo de aparențe, pentru demontarea unor mecanisme socio-politico-psihologice și a conexiunilor dintre ele din România de azi, perspectivă pe care am urmărit să o aștern în pagină, pe cât posibil, cu obiectivitate, atâta câtă îți permite îndeletnicirea scrisului pe asemenea teme

Eugen Șerbăenscu: „Aș vrea să ridic scrisul la rang de viciu”

sensibile. Și care este ea însăși o continuă tentativă de a transforma păcatul inerent al subiectivității în virtutea don-quiotescă a obiectivității. Decidenții politici – începând de la vârful statului – sunt printre cei mai vizibil marcați de inconștientul colectiv remanent din vechiul regim și nu dau semne că ar vrea (cu atât mai puțin – că ar putea) să se debaraseze de scheletele care provin din acele vremuri. Dar nici publicul larg/populația nu stă mai bine. Situația ar reclama o resetare, dar oare se poate îngropa trecutul unei vieți în prezentul aceleiași vieți, mai ales la scara unui întreg popor? Între altele, încerc să răspund la întrebarea: Un guvern de nemți guvernând români ar performa ca și când ar governa nemți? Dar un guvern de români guvernând nemți ar eșua ca și când ar governa români?

Înțeleg că lucrezi și la o carte bazată pe scenariul unui film. Stilul tău imprimă cărților o valoare specială. Te rog să ne destăinuiești câte ceva despre această carte.

Cartea în curs de publicare – pe care o semnez împreună cu Sorin Roșca-Stănescu – constă într-adevăr dintr-un

scenariu de film, un thriller politico-erotic, pus în pagină epurat, pe cât posibil, de tehnicalități, adică scris înadins cât mai pe înțelesul publicului larg (și nu doar a specialiștilor – producători, regizori). Este, la urma urmei, o lucrare de ficțiune, drept care se poate citi ca un roman ușor mai special, adică lipsesc descrierile prolixе, să spunem așa – un roman mai „sever”. Volumul are două secțiuni în oglindă, una în românește, alta în englezește. Corespunzător, sunt două coperti: una sub titlul „Toate amantele președintelui”, alta sub titlul „Presidential Liaisons or: A Sinking Ship of State”. Este vorba de tribulațiile unei agitate scene politice, specifice unei țări post-comuniste din Flancul de Est, cu o democrație de mucava. Într-o prefață, Ion Cristoiu spune că se citește cu sufletul la gură. Să vedem ce părere are și publicul larg.

Cum îți alegi subiectele romanelor tale?

Cred că mă interesează în primul rând tema – temele politice și intersecția lor cu deraierile și derapările pe care competiția de putere le impune condiției umane în post-totalitarism. Subiectul

se naște de la sine, „ilustrând” tema. Paradoxal, dar uneori ficțiunea poate fi mai „adevărată”, mai de impact decât reportajul. În orice caz, la gradul de neîncredere la care a ajuns presa astăzi în România (și sub raportul nivelului profesional/tehnic – la piciorul broaștei, și sub cel al deontologiei precare, al relei-credințe manipulatorii și al încartuirii la diverse rastele), refugium în ficțiune se poate dovedi mai eficient și mai cu ecou în a transmite ceea ce ai de transmis despre un prezent atât de îmbâcsit, amestecat, uneori de-a dreptul grotesc și chiar greșos. Totuși, comentariile mele politice actuale din „Cotidianul” îmi dau o oarecare satisfacție. Cel puțin, sunt scrise de mine, nu de altcineva, dacă mă înțelegi ce vreau să spun.

Cum decurge o zi din viața unui scriitor din perspectiva unui personaj dintr-o carte de-a ta?

În momentul în care personajul începe „să te tragă de mână”, ești pe drumul cel bun. Se cheamă că începe să trăiască pe picioarele lui și chiar să-ți dea cu tifa. Pe de altă parte, un personaj nu trăiește în roman – sau

să-l numim generic sector de ficțiune – de unul singur. Trăiește în conjuncție cu alte personaje, care toate trebuie să stea în picioare, să fie credibile. Iar interacțiunea lor trebuie să ducă povestea înainte – nota bene: povestea ta, nu povestea lor. Cum faci să nu se vadă cusătura? De fiecare dată ne întoarcem la maeștri – Homer, Shakespeare, Dostoievski, Llosa, Marquez... Ei sunt experți în „a trage tighele” invizibile. Poate secretul stă tocmai în a lăsa impresia că autorul însuși este surprins de finalul poveștii. Așadar, cum decurge o zi a scriitorului din perspectiva personajului? El încearcă să te obsedeze, dar nu trebuie să te lași.

Spuneai mai demult că în copilăria ta ai învățat să citești în limba română concomitent cu limba franceză, fiind pasionat de revistele franțuzești „Riquiqui”, „Roudoudou”, „Vaillant” și „Pif le Chien”. Când ai descoperit pasiunea pentru scris?

Nu știu. Eu am o relație de love & hate cu scrisul. Este o repetabilă povară. Când am văzut că îmi merge, am adâncit pasiunea. Dar cu cât o adânceam, cu atât mă zbăteam mai tare, ca și cum mă îngropam încet-încet în niște nisipuri mișcătoare. Nu-i vorbă, m-am luat și cu viața, alte treburi mi-au cam răpit timpul. Care se scurtează... Scrisul este o îndeletnicire exclusivă. De exemplu, fiecare recepție la care participi ca diplomat – întâmplare absolut futilă în ordine creativă - este o pagină care rămâne nescrisă. Acum, după atâtea „recepții”, mă interesează să prind relațiile de putere apărute în post-regim represiv între oameni venind din timpul regimului represiv..., cum se transformă ei din victime în călai și din călai în victime, sub cele mai caleidoscopice fețe și fațete. Or, cum faci ca limba în care scrii să îți să întindă la picioare, ca un companion credincios, și să te slujească în tot ce vrei să

spui (și chiar când nu ai nimic de spus, adică să devină mai deșteaptă decât tine) – asta-i problema. Presupun că aș vrea să ridic scrisul la rang de viciu – dacă se poate chiar exclusiv –, fiind singurul încă neinterzis. Dar nu cred că se poate (să devină exclusiv).

Îmi poți vorbi despre o carte care a însemnat foarte mult pentru tine? De ce?

Sunt mai multe. Una dintre ele este „Crimă și pedeapsă”. E acolo toată știința și arta scriitoricească, curentată de geniu.

Dacă ai face o retrospectivă în timp, care crezi că ar fi persoana pe care o preferi: Eugen Șerbănescu jurnalistul sau Eugen Șerbănescu scriitorul?

Scriitorul îi datorează ceva jurnalistului - și anume o oarecare ascendență pe scara socio-competitivă. Dar și jurnalistul îi datorează ceva scriitorului – și anume arta de a folosi cuvintele, de a le „uzita” fără a da impresia că o face. Poate a fost o relație reciproc avantajoasă, deși în viață nimic nu este perfect reciproc. Cineva rămâne mereu dator altcuiva. Dar cei mai mulți preferă să nu se gândească la asta. Cei ar însemna o lume plină de datornici conștienți?

Ți-am adresat această întrebare deoarece temele cărților tale sunt variate și incitante, ca jurnalist ai abordat o paletă largă a domeniilor publicisticii, ai terminat cursurile Facultății de Aeronave

Scriitorul Eugen Șerbănescu este atras de teme politice și intersecția lor cu derapările pe care competiția de putere le impune condiției umane

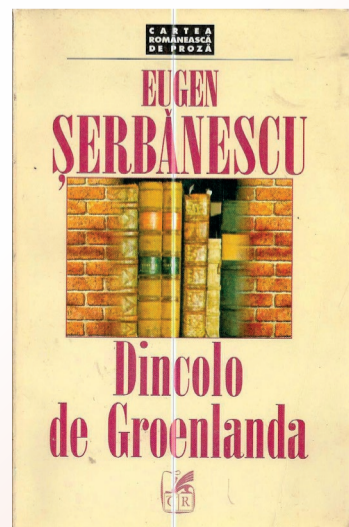
și Construcții Aeronautice, ai un doctorat în Aerodinamică și multe alte realizări din domenii care par să nu aibă nicio legătură între ele. Ei bine, de data aceasta, te rog să te gândești, dacă nu ai fi fost scriitor și gazetar, ce meserie ți-ar fi plăcut să ai?

Mi-ar fi plăcut să fiu un dansator dintre aceia de dansuri clasice, pe la concursuri – cât ar părea de frivolă această ocupație, de golită de... metafizică! În esență, însă, e tocmai invers. Dacă te uiți cu luare aminte la dezlănțuirea frenetică, victorioasă, a perechilor semețe pe parchetul lucios, la acea rostogolire funambulescă pe cele mai variate și contrare ritmuri și melodicități, purtându-te pe toate meridianele Pământului – vals, ma-

zurka, reggae, rumba, salsa, samba, bossa nova și câte și mai câte -, la perfecta rezonanță exterioară și interioară a dansatorilor, la limbajul corporal strunit, dar mai elocint decât cea mai succulentă prelegere, la mișcările fruste, „retezate”, care se completează și se potențează reciproc, îți dai seama că ele conțin, de fapt, secretul lumii, înaintea tuturor cărților de filosofie, estetică, etică etc.

Dacă un fotoliu confortabil este inutil fără o carte bună, ce carte ai dori să recomanzi cititorilor noștri?

Iată un titlu: „Două singurătăți”: Mario Vargas Llosa în dialog cu Gabriel Garcia Marquez. Dar nu înainte de a fi trecut prin „Cartea de nisip” a lui Borjes.

Expoziția „Fondul Biblioteca de la Artoteca

Text: Elena Bohoț

Foto: Dan Căliman

Un eveniment cultural excepțional, care a marcat 30 de ani de la aderarea României la Franconfonia Instituțională, este expoziția „Fondul Mircea Eliade – Biblioteca de la Paris”, care a avut loc la Artoteca Bibliotecii Metropolitane București (BMB), în perioada 6 - 31 martie. Vizitatorii au putut admira documente de colecție ce au aparținut scriitorului Mircea Eliade, precum volume, scrisori, manuscrise, jurnale și obiecte personale. Acest eveniment a fost organizat de BMB prin Direcția Cultură, Învățământ, Turism a Primăriei Municipiului București. Vernisajul expoziției „Fondul Mircea Eliade – Biblioteca de la Paris” a fost deschis de către directorul general al BMB, doamna Ramona Ioana Mezei, care a dezvăluit invitaților faptul că: „Biblioteca Metropolitană București este deținătoarea unei părți importante din biblioteca personală a lui Mircea Eliade, de la Paris. Sunt peste 1700 de unități de bibliotecă, pentru că este vorba atât despre volume cu sau fără dedicație, notițe ale lui Mircea Eliade, instrumente de scris sau însemnări pe care acesta le avea în volumele cărților. Este o mare bucurie pentru noi să vernisăm această expoziție, care arată latura francofonă a lui Eliade, pentru că absolut toate exponatele noastre au adnotări în limba franceză”. Doamna Diana Baciuna, secretar de stat în Ministerul Culturii, a vorbit despre importanța aderării României

la Franconfonia Instituțională, subliniind apartenența lui Mircea Eliade la cultura franceză și „apetența lui pentru aceasta, precum și profundul respect pe care l-a purtat limbii sale adoptive, franceza, în care a scris o bună parte din operele sale și a continuat să împartă cu întreaga lume viziunea și gândirea sa revelatoare. Nu am cum să închei fără să amintesc de un eveniment important care s-a desfășurat anul trecut la Ministerul Culturii. Au fost achiziționate cinci manuscrise care au aparținut lui Mircea Eliade și Emil Cioran, patru dintre acestea purtând semnătura marelui istoric al religiilor. Am condus echipa de negociere în procesul de achiziție a acestor manuscrise care au aparținut importanților oameni de cultură”. Cercetător în cadrul Institutului Mircea Eliade al BMB, doamna Simona Galațchi a subliniat, în alocuțiunea sa, că această expoziție ilustrează „legătura lui Mircea Eliade cu lumea francofonă. Este o încercare de constituire, în sens invers, a ceea ce a determinat ca aceste

Ramona Ioana Mezei, directorul general al BMB, a subliniat că Fondul Mircea Eliade pune în valoare latura francofonă a marelui scriitor

lucrări, cărți, obiecte etc. să existe acolo, în biblioteca de la Paris a lui Eliade. Biblioteca lui Eliade de la Paris a fost donată de soția acestuia, Cristinel Eliade, Institutului de Studii Orientale în 1997, când a lichidat apartamentul din Montmartre”. Alt invitat special al acestui eveniment a fost prof. univ. dr. Ioan Cristescu, directorul Muzeului Național al Literaturii Române. Domnia sa a vorbit despre relațiile scriitorului român cu mari personalități ale lumii, despre

conjunctura socio-politică a vremurilor, care a determinat plecarea acestuia din România, dar a vorbit și despre opera lui Mircea Eliade. Prof. univ. dr. Ioan Cristescu a concluzionat că: „Eliade asta a făcut, a încercat să ne explice lumea credințelor noastre, ale românilor și ale tuturor altor neamuri. Asta este istoria religiilor lui, ceea ce a scris el. A dat una din singurele definiții valabile despre mit. Dacă citiți cartea lui despre mit și vă uitați în DEX, veți vedea că în DEX este aproape transcrisă. (...) Dacă Cioran este al nostru și al literaturii și culturii franceze, Eliade este al nostru prin literatura lui fantastic-română, dar și al culturii universale”. În final, doamna Ramona Ioana Mezei, directorul general al BMB, le-a mulțumit tuturor celor care au făcut posibilă realizarea acestei expoziții, colegilor de la Institutul de Studii Orientale Mircea Eliade – care este un serviciu al Bibliotecii Metropolitane București –, colegi-

Simona Galațchi, cercetător în cadrul Institutului Mircea Eliade al BMB, a spus că în 1997, Cristinel Eliade – soția scriitorului – a donat Institutului de Studii Orientale biblioteca lui Eliade de la Paris

Mircea Eliade la Paris", BMB

Diana Baciuna, secretar de stat în Ministerul Culturii, a felicitat Biblioteca Metropolitană București pentru organizarea expoziției „Fondul Mircea Eliade – Biblioteca de la Paris”

lor de la Serviciul Marketing și Dezvoltare a Proiectelor, precum și invitațiilor acestui eveniment special.

Fondul special Mircea Eliade

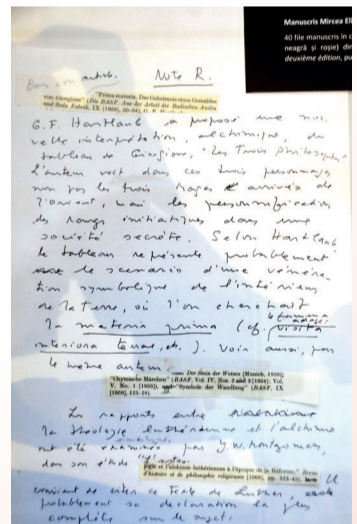
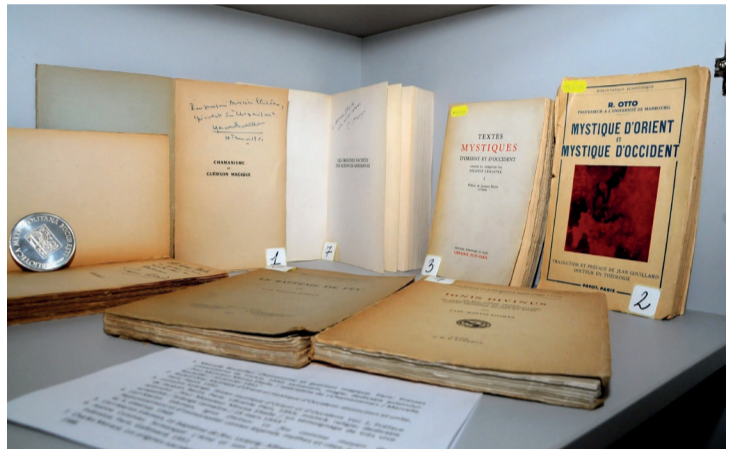
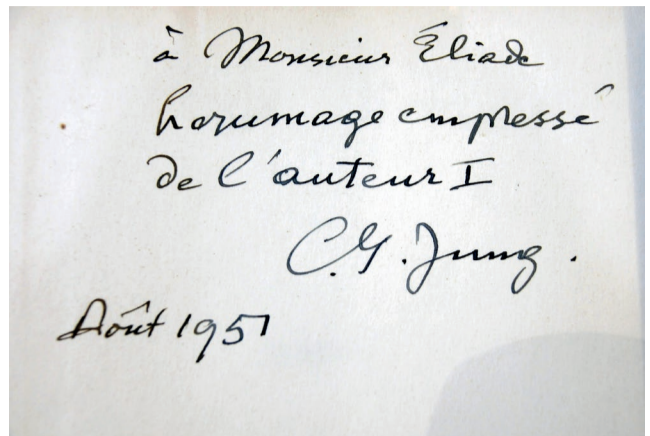
Expoziția de la Artoteca BMB a prezentat legăturile lui Eliade cu lumea francofonă, prin intermediul documentelor, manuscriselor, publicațiilor care au aparținut lui Eliade și care astăzi se regăsesc în patrimoniul Bibliotecii Metro-

politane București. Mai ales că este vorba despre singura dintre bibliotecile lui Mircea Eliade care și-a păstrat integritatea: Fondul special Mircea Eliade. Vizitatorii au putut admira numeroasele dedicații de pe cărțile expuse, ca o mărturie a contactelor, afinităților, prieteniiilor și interacțiunilor pe care Mircea Eliade le-a avut cu lumea academică a Franței. Au fost expuse cărți de istoria religiilor (sau din domenii conexe: etnologie, teologie,

Prof. univ. dr. Ioan Cristescu, directorul Muzeului Național al Literaturii Române: „Eliade asta a făcut, a încercat să ne explice lumea credințelor noastre, ale românilor și ale tuturor altor neamuri”

antropologie etc.): lucrări semnate de H. Corbin, G. Dumézil, J. Przyluski, Antoinetfaivre, Andre Barea, Henri - Charles Puech, Armand Minard, Jean Gouillard, Irene Melikoff, Jean Danielou ș.a.m.d. O altă dimensiune a expoziției a vizat interesul scriitorului Mircea Eliade pentru viața literară franceză. Printre cărțile acestui fond există câteva volume cu dedicații ale unor avangardiști de marcă: suprarealiștii Gherasim Luca, Henri Michaux, Henri Raynal (care debutează cu o carte scrisă sub îndrumarea lui André Breton). Alături de cărțile lor, se află și romanul „Nadja” de André Breton, o rescriere în esență a provocatoarei piese de teatru „Les Détraquées”, scrisă în coautorat de Joseph Babinski, neurologul, și P.L. Palau. Pe de altă parte, am aflat că dintre criticii literari, Eliade îi citea pe Gaston Bachelard, Roger Callois, Gilbert Durand, Georges Bataille și Maurice Blanchot.

Mircea Eliade s-a stabilit la Paris în anul 1945, iar în anul 1956 s-a mutat la Chicago, însă a revenit în Franța anual, în apartamentul său din Montmartre. Stabilite la Paris, Eliade a fost profesor de istoria religiilor la „École Pratique des Hautes Études”, iar întreaga lui evoluție ulterioară (publicațiile – cărțile apărute la prestigioase edituri din Franța – Gallimard, Payot, Flammarion –, distincțiile / diferitele premii obținute, titlurile de Doctor Honoris Causa al mai multor universități franceze și din lume) îl arată pe Mircea Eliade deplin integrat, la vârf, în cultura franceză.

Cultură, educație sub egida Metropolitane

Text: Ramona Ioana Mezei
Foto: Arhiva BMB,
Cosmin Meîțoiu

Biblioteca Metropolitană București (BMB) este un spațiu cultural ușor accesibil comunității locale, unde creativitatea se manifestă sub forme multiple. Atât la sediul central al BMB, cât și la filialele acesteia, care se regăsesc în toate sectoarele Capitalei, se desfășoară permanent activități și evenimente care vin în sprijinul locuitorilor de toate vârstele. Pentru a vă bucura de o bogată ofertă culturală, educațională sau recreativă, vă invităm să treceți pragul oricărei dintre filialele BMB. Totodată, Biblioteca Metropolitană București este o rețea de biblioteci publice, aflată sub patronajul Primăriei Municipiului București, care facilitează accesul la informare și lectură, prin serviciul gratuit de împrumut la domiciliu. Vă prezentăm câteva dintre proiectele și evenimentele care au loc în cadrul Bibliotecii Metropolitane București, însă vă invităm să rămâneți conectați pe paginile noastre de social media, pentru a afla permanent ultimele noutăți.

BMB: „Blind date with a book”

Proiectul original „Blind date with a book”, desfășurat în perioada 1–8 martie 2023, a fost un omagiu dedicat creativității feminine, cu ocazia mărțișorului și Zilei Internaționale a Femeii. Scopul proiectului a fost promovarea fondului de carte al Bibliotecii Metropolitane București în rândul comunității. Ast-

Evenimentul de lansare a ediției românești „Beethoven și revoluția franceză” a avut loc la sediul central al BMB

fel, pasionații de lectură au avut ocazia să descopere creațiile celor mai importante scriitoare din lume, în cadrul unor evenimente organizate la Filiala Nicolae Bălcescu, Filiala Cezar Petrescu, Filiala Gheorghe Șincai, Filiala George Coșbuc, Filiala Liviu Rebreanu, Filiala Vasile Alecsandri, Filiala Mihai Eminescu, Filiala Nicolae Labiș, Filiala Bogdan Petriceicu Hașdeu și Filiala Nichita Stănescu.

Lansare de carte: Beethoven și revoluția franceză

Pe 29 martie, a avut loc lansarea ediției în limba română a cărții „Beethoven și revoluția franceză”, ce poartă semnătura lui Fan S. Noli, la sediul central Mihail Sadoveanu,

veanu, al BMB, care se află chiar în centrul Capitalei, pe strada Tache Ionescu nr. 4. Scriitor, om politic de prim rang și fondator al Bisericii

Ortodoxe Albaneze, Fan Noli (1882–1965) a studiat și a desfășurat stagii de cercetare la Universitatea Harvard, Conservatorul

Biblioteca Metropolitană București
Opera la Bibliotecă
23 martie 2023, ora 17.30

POVEȘTILE ÎNGERILOR

Daniela Ciocia, Elena Albu, Anca Butuc, Anfișă Fugaru, Liana Mareș Mariana Mirescu, Ioana Revnic, Catalina Sima, Ștefan Carstea

În fiecare zi de joi, au loc spectacolele „Opera la Bibliotecă”, la Sediul Central – Mihail Sadoveanu

și recreere, Bibliotecii București

din Boston, Universitatea din Boston. „Beethoven și revoluția franceză” a fost publicat în original la New York, în limba engleză, în anul 1947, și vine ca urmare a cercetărilor întreprinse la Departamentul de Muzică al Universității din Boston. La evenimentul de lansare a ediției românești au participat deputatul minorității naționale albaneze din România, Bogdan-Alin Stoica, traducătorul volumului în limba română, dr. Radu-Cosmin Săvulescu (președintele ALAR), coordonatorul Centrului Cultural al ALAR, dr. Luan Topciu, precum și dr. Piro Gaqi, lector universitar, doctor în muzică. La final, participanții au primit gratuit, câte un exemplar al volumului, care a fost publicat cu sprijinul Guvernului României.

Opera la Bibliotecă

Joi, 23 martie, în preajma Bunei Vestiri, în cadrul proiectului „Opera la Bibliotecă”, publicul s-a bucurat de un spectacol extraordinar intitulat „Poveștile îngerilor”, în care ariile și duetele de operă precum și muzica instrumentală au fost completate de istoriile unor femei deosebite. Au interpretat, cu multă dăruire și talent, sopranele Daniela Ciocia, Anca Butuc, Anfisa Fugaru, Cătălina Sima, mezzosopra Mariana Mirescu, basul Ștefan Cârstea, violonista Elena Albu și violoncelista Camelia Neață. La pian s-a aflat Liana Mareș. Amfitrion și povestitor a fost scriitoarea Ioana Revnic.

Zilele Francofoniei

Pe tot parcursul lunii martie, bucureștenii s-au putut bucura de o serie de activități culturale-educative care au marcat „Zilele Francofoniei”. Astfel, în perioada 1-31 martie 2023, a putut fi vizionată pe gardul Sediului Central „Mihail Sadoveanu” expoziția outdoor „Oameni de cultură români din spațiul francofon în colecțiile Bibliotecii Metropolitane București”, iar în cadrul Filialei Elena Văcărescu au fost organizate, „Dialogurile despre cultura și civilizația francofonă”, la care au participat elevii Școlii Superioare Comerciale „Nicolae Kretzulescu”. Totodată, la filialele BMB „Ion Creangă” și „Emil Gârleanu”, părinții și copiii, alături de invitați din cadrul instituțiilor de învățământ, au participat la „Ora de povești francofone”.

Cultură, educație și recreere pentru copii și adulți

În luna aprilie, Biblioteca Metropolitană București a oferit bucureștenilor o gamă variată de evenimente, de care s-au bucurat atât copiii cât și adulții. De exemplu, în Filiala Marin Preda, din Sectorul 1, au fost organizate cursuri de limba română pentru ucrainenii refugiați în Capitală. Apoi, cu ocazia sărbătoririi a 30 de ani de aderare la Francofonia Instituțională au avut loc sesiuni-dezbateri online despre scriitorii români care au trăit în Franța, sau dezbateri și prezentări în mediul online despre filme documentare, toate acestea fiind organizate de Filiala Dimitrie Cantemir. Angajații Bibliotecii Liviu Rebreanu au organizat cursuri de limbile franceză și

engleză pentru începători și nivel mediu, dar au avut loc și întâlniri ale pasionaților Clubului de Scrabble, în timp ce la Biblioteca George Coșbuc s-au desfășurat atelierele „Aventuri în Țara Emoțiilor”. La Artoteca BMB, pe 6 aprilie, a avut loc vernisajul dublei expoziții de pictură și ceramică a artiștilor Cristian Sima și Silviu Ioan Soare, expoziție deschisă vizitatorilor în perioada 6 aprilie - 5 mai a.c. Cristian Sima este absolvent al Universității Naționale de Arte București, în timp ce Silviu Ioan Soare este licențiat al Universității Naționale de Arte București, Facultatea de Arte Plastice și Decorative, Secția Ceramică-Sticlă-Metal, ambii artiști având numeroase expoziții atât în țară, cât și în străinătate. Așa cum ne-am obișnuit, în fiecare zi de joi, în Sala Auditorium de la Sediul Central – Mihail Sadoveanu s-au ținut îndrăgitele reprezentații ale „Operei la bibliotecă”. Tot aici a avut loc lansarea volumului de poezii intitulat „Cu Capul în nori”, ce poartă semnătura lui Paul Cișmigiu, iar invitatul de onoare, cunoscutul artist Marius Bodochi, a recitat câteva din creațiile autorului.

Expoziția outdoor „Oameni de cultură români din spațiul francofon în colecțiile Bibliotecii Metropolitane București”

Daniela Minoiu, o artistă desăvârșită care aduce faimă Teatrului Nottara

Text: Elena Boholt

Foto: Arhiva personală Daniela Minoiu

Actriță, pedagog și art-terapeut, Daniela Minoiu aniversează anul acesta 25 de ani de carieră, 25 de ani de când este în slujba Teatrului Nottara. Această frumoasă aniversare o găsește pe Daniela pe scenă, așa cum stă bine unui actor, într-un spectacol foarte îndrăgit de public, mereu sold out, „Cumetrele”, de Michel Tremblay. O nouă reprezentație a spectacolului va avea loc în data de 4 mai a.c., la ora 19.00. „Cumetrele” este un text în aceeași măsură comic și dramatic, un text de un cinism profund, la care veți râde cu lacrimi și vă veți emoționa până la lacrimi. În bucătăria unde se desfășoară acțiunea piesei, vor intra pe rând o casnică, o virgină, o glumeață, nora cu soacra, o adolescentă, două habotnice și o stripteuză... Rețeta perfectă pentru comedie, răsturnări de situații, apariții neașteptate, dialoguri picante, o colecție extraordinară de temperamente feminine. În acest spectacol, Daniela o interpretează pe Rose Quimet, unul dintre personajele

Daniela Minoiu a fost distinsă în 2018 cu „Premiul pentru cea mai bună actriță în rol principal”, pentru rolul din piesa „Despre olteni, cu dragoste”

preferate ale publicului, în care face un rol de excepție. Rose a ei este tumultoasă, năvalnică, energică, spumoasă, „responsabilă cu glumele în grup”. Dar dincolo de această aparență, Rose este o femeie sensibilă, frumoasă, greu încercată de viață, victi-

ma abuzului sexual al soțului ei, fapt neînțeles de cei din jur, care o văd pe Rose o „norocoasă”, nicidecum o femeie în suferință, abuzată și nefericită, cum se simte ea, în fapt. Daniela impresionează în acest rol prin felul în care dezvăluie în mod ne-

șteptat fețele nebănuite ale personajului ei, oscilând cu precizie și dezinvolură între ambele poluri ale personajului: de „glumeața grupului”, la femeia sensibilă și abuzată. În afară de acest spectacol, o mai puteți admira pe Daniela și în spectacolul „Despre olteni, cu dragoste”, scenariu cu textele lui Marin Sorescu, unde o interpretează pe țața Veta, rol pentru care actrița a fost răsplătită cu „Premiul pentru cea mai bună actriță în rol principal” la Festivalul Internațional de Teatru „Festini pe Bulevard”, ediția 2018. Un alt premiu important deținut de actriță, este „Premiul de excelență pentru Cea mai bună profesoară de actorie pentru copii”. Pentru că, în afară de a fi actriță, Daniela și-a completat studiile cu mastere în psihoterapie, dezvoltare personală și art-terapie, are formare în sociodramă și psihodramă, iar în acest moment ea conduce cea mai longevivă școală de actorie și dicție pentru copii și adolescenți, apărută după Revoluție, Studio Midacris. La cursurile ei, sunt bineveniți atât copiii cu aptitudini teatrale, potențial artistic care este valorificat în spectacolele Studioului, dar și copiii și adolescenții mai timizi, mai introvertiți, afectați de pandemie, pentru care Daniela a conceput o programă originală, unică: cursul de socioterapie. Cei care doriți să o cunoașteți mai bine pe Daniela, dar, mai ales, proiectele pe care ea le desfășoară cu o experiență pedagogică de peste 20 de ani, puteți intra pe www.cursuri-de-actorie.ro, pe pagina oficială <https://www.facebook.com/midacris> Cursuri de actorie Midacris sau pe pagina publică de Facebook, Daniela Minoiu.

Cu o experiență de peste 20 de ani în pedagogie, Daniela Minoiu deține „Premiul de excelență pentru Cea mai bună profesoară de actorie pentru copii”

Limbajul în teatru, o relație privilegiată cu realitatea

**Text: Carmen Dominte,
lector dr. la Universitatea
Națională de Muzică București**

Într-o accepțiune brută și directă, limbajul în teatru, ca și în cinematografie de altfel, ar putea reprezenta legătura de bază cu realitatea. Totuși ideea acesta nu ar fi pe deplin adevărată. Transpus în cadrul artei, fie ea scenice fie ea cinematografice, limbajul nu poate fi o copie adecvată la scară unu la unu a celui cotidian, căci arta în sine nu este o copie fidelă a realității. Limbajul în teatru, dar și în cinematografie, devine un instrument de reprezentare a cotidianului, dar nu într-o variantă copy-paste, ci într-o variantă în care funcția lui este cea de reorganizare a acestui cotidian. Astfel, limbajul reconfigurează traseul cotidianului în momentul în care acesta devine act artistic. Prin intermediul limbajului, teatrul poate stabili o relație privilegiată cu realitatea. Tocmai prin această relație, este posibilă redarea senzației vieții pe scenă sau în film, căci prin actul de ficționalizare, de filtrare a realității prin ficțiune, cotidianul devine mai real, se hiperbolizează în lumina focalizată asupra lui. La fel ca în literatură, și în teatru, vocile se unesc și formează ficțiunea, povestea. Limba devine, astfel,

principalul mod de expresie în mediul teatrului și cinematografiei, însă nu la modul exterior construcției scenice sau cinematografice, ci la modul implicat, presupus de ficțiune. În momentul redării artistice, relația dintre real și ficțional din perspectivă lingvistică funcționează la nivelul poveștii, situației, personajelor.

Fundamentul relației cu spectatorul

Organizarea realității de pe scenă se face în primul rând prin limbaj. Lucrul acesta este posibil, devreme ce limbajul presupune în acțiunea sa un mod propriu de organizare a lumii ficționale. Desigur, lucrul acesta este valabil, mai ales în proză, unde tot constructul narativ se creează și se raportează la limbaj, dar și în teatru, căci limbajul poate să reorganizeze realul-ficțional împre-

ună cu alte elemente aparținând teatralității, cum ar fi privirea receptorului. Cu toate acestea, se știe că relația exprimată în sinteza limbaj-cuvânt-text nu constituie un primat al teatralității și nici al cinematografiei, dar a fost tolerată. Teatralitatea a fost considerată, de cele mai multe ori, un proces artistic care se supune unei dialectici actori-spectatori și a exclus în primă instanță limbajul din seria elementelor ei constitutive și este suficient de amintit definiția teatralității propusă de Barthes ca fiind teatru-minus-text. Pe de altă parte, teatrul nu poate exista cu adevărat fără cuvânt. Chiar dacă este o concesie, un ansamblu de coduri care aparent ar limita exprimarea actoricească spontană, cuvântul în teatru este, până la urmă, cel puțin pretextul legăturii dintre vocea și corpul actorului în propria

exprimare scenică, ceea ce poate conduce spre diferite modificări interpretative. Schimbarea perspectivelor de abordare teatrală, dar și pătrunderea cotidianului în artele contemporane și implicit în teatru pe baza limbajului și a funcțiilor sale nu poate echivala niciodată cu transpunerea bruscă a situațiilor și expresiilor de pe stradă în scenă sau peliculă. Transferul discursului preluat din realitate în discurs ficțional este întotdeauna supus condițiilor generate de raporturile dintre acestea, de o reflectare a realității susținută în mod deosebit. Prin ficționalizare, realul se distorsionează, se transformă, creează o breșă veridică în cadrul cotidianului, tocmai prin supraîncărcarea cu sens și prin eliminarea naturalului a oricărui eveniment atunci când devine act teatral reprezentat scenic sau cinematografic.

*Expresivitatea
limbajului
nonverbal
definește
dimensiunea
actului
comunicativ*

Nicolae Iorga pentru limba

Text: Elena Bohoț

Foto: Wikipedia

O personalitate complexă ca cea a lui Nicolae Iorga este greu de surprins într-un articol de revistă, dar în rândurile ce urmează mă voi opri asupra eforturilor marelui scriitor și om politic care toată viața și-a dedicat-o limbii române, acestei moșteniri pe care a promovat-o cu toată înțelepciunea și voința sa, folosind toate pârghiile vremii. Numai dacă stăm să ne gândim, tot ce înseamnă scrierile lui Nicolae Iorga, pornind de la un simplu articol de ziar, până la operele sale, care cuprind mai multe volume impresionante, fuseseră numărate în anul 1934 la nu mai puțin de 13.682, conform „Biografiei istorice și literare a lui N. Iorga (1800-1934)” și „Biografiei politice, sociale și economice a lui N. Iorga (1800-1934)”, publicate de V. Barbu Teodoru, în anii 1935, respectiv în 1937.

Desigur că, acestor scrieri li s-au adăugat alte câteva mii în ultimii ani ai vieții sale. Opera lui Iorga este considerată de criticii literari ca fiind poate cea mai vastă din istoria culturii universale, mai ales că ea prezintă de la fenomene culturale, la studii istorice, ori la scrisul cotidian. Nicolae Iorga s-a implicat în problemele de fond ale societății și întotdeauna a încercat să găsească soluții. El este apreciat ca istoric, critic literar, documentarist, dramaturg, poet, enciclopedist și memorialist, dar este cunoscut în lume și ca medievalist, bizantinist, romanist, slavist, istoric al artelor și filozof al istoriei. În primele decenii ale secolului XX, Iorga a jucat „rolul lui Voltaire”, spunea George

Călinescu. Totodată, el a fost și profesor universitar, parlamentar, ministru, prim-ministru și, nu în ultimul rând, unul dintre numele sonore ale Academiei Române.

Frânțuzismele și englezismele aduc deservicii limbii române

Voi face o paralelă între lupta lui Nicolae Iorga pentru apărarea limbii române cu ceea ce se întâmplă în prezent. Dacă în acea perioadă erau la modă frânțuzismele, care cotropiseră stâlcind frumosul nostru grai strămoșesc, în ziua de astăzi am fost asaltați de englezisme. De aceea, timp de 8 ani, între 1996 și 2004, cunoscutul senator George Pruteanu

s-a zbatut pentru promulgarea Legii nr. 500/12 noiembrie 2004 privind folosirea limbii române în locuri, relații și instituții publice, cunoscută sub numele folcloric de „legea Pruteanu”. Profesor universitar, filolog și politician român, George Pruteanu a fost singura personalitate care s-a luptat pentru limba noastră în Parlamentul României și în mass-media. Așa cum scria pe pagina sa de Net, www.pruteanu.ro, el își dorea ca noile cuvinte, provenite din limbi străine, să fie scrise românește: „Nu putem scrie nici franțuzește, nici ungurește, nici englezește limba română. Atâta timp cât va exista, limba română trebuie scrisă românește. În toate

cazurile în care e posibil fără pierderi semnificative, orice cuvânt nou-preluat trebuie integrat sistemului, asimilat, autohtonizat, conform regulilor de scriere și de pronunție ale limbii române. În era globalizării, pe care o trăim acum, acest lucru trebuie să se petreacă mult mai prompt, mai rapid, și un rol serios îl joacă pe de o parte presa, pe de alta, lucrările normative, dicționarele. Dacă ele încă propun, din inerție sau timiditate, să scriem, în romgleză, lo-okul sau site-ul, ele fac un deserviciu limbii române. O limbă nu se îmbogățește cu xenisme, cu cuvinte care rămân străine. Nu se poate ca zone ample din limba română să fie, grafic, «colonii».

și „lupta românească”

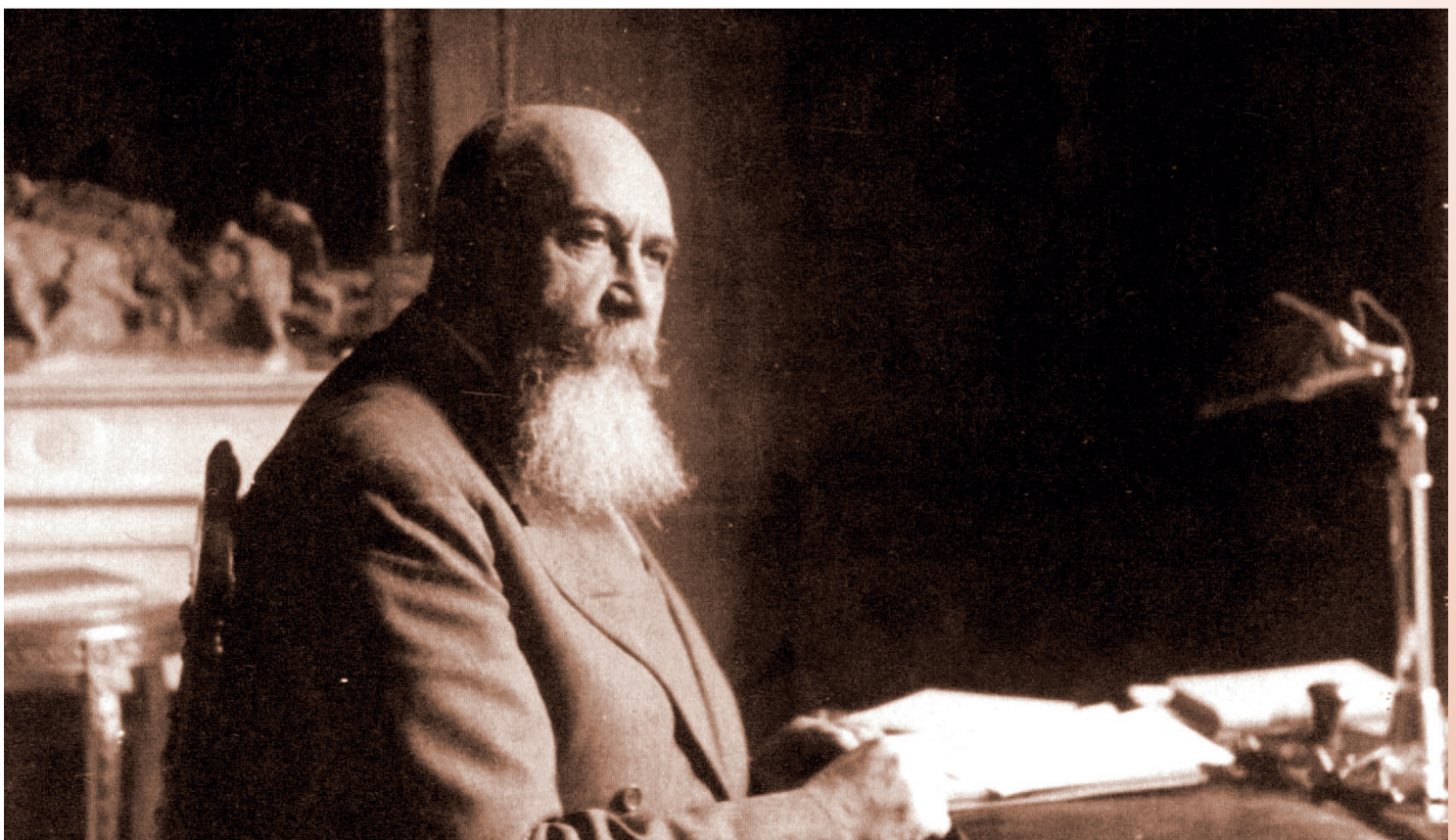
Ca orator, Iorga era „elanul neînfrînat care te duce la baricadă”

Pentru Nicolae Iorga, problema utilizării corecte a limbii române era o chestiune de importanță vitală. Așa se explică faptul că în martie 1906, Iorga a spus în fața studenților de la Universitate că limba e dovada individualității noastre ca popor, „cea mai scumpă moștenire a strămoșilor care au lucrat, generație de generație, la elaborarea acestui suprem product sufletesc”. El protesta astfel împotriva faptului că la Ateneul Român avuseseră loc două conferințe în limba franceză și nu în limba română, iar o trupă de artiști amatori urma, ca în perioada 13-15 martie, să aibă o reprezentație în limba română și alte trei puneri în scenă ale unui spectacol „coupé” în limba franceză. Pe 12 martie, Iorga a publicat în ziarul „Epoca” un articol prin care ruga publicul să boicoteze spectacolele

amintite: „Rugăm pe oricine se poate gândi la moșii, la strămoșii săi, trăiți cinstit în țara românească, cu grai românesc, cu suflet românesc, rugăm pe oricine nu vrea să-și arunce copiii în vâlmășagul vremurilor, fără să știe în ce limbă îi vor pomeni aceia care vor veni după dânșii, îi rugăm cu o căldură ce nu se poate coborî în cuvinte, să nu vie la Teatrul Național în seara de 13 martie și în seara de 15 martie 1906”. Despre aceste momente s-a scris în revista „Junimea literară”, mai ales că în ziua de 13 martie 1906, a avut loc și conferința cu tema „Primejdia înstrăinării claselor dirigințe”, la „Turverein”, în care marele scriitor a declarat deschisă „lupta pentru limba românească”. Discursul său a captivat total auditoriul, așa cum avea să consemneze D. Anghel, în Junimea Literară 1911, nr. 7-9: „O putere elementară de uragan trecea în glasul acela, omul transfigurată ca un anacrest, ca un rătăcit în altă lume, vorbea

făcând procesul boierilor de astăzi, în compartie cu boierimea veche. Cuvintele lui biciuiau, arzătoare, ironia își arăta dinții sclipitori, duișoia găsea culori de o frăgezime minunată, cugetarea aprindea licăriri fantastice (...). Era elocvența care antrenează masele, suflul puternic care nu cunoaște stavilă, elanul neînfrînat care te duce la baricadă”. Ca ziarist, Iorga a promovat permanent în paginile revistei „Sămănătorul” valorile naționale tradiționale și folclorice și a susținut nevoia culturalizării țărânimii care era cea mai fidelă reprezentare a sufletului românesc. În 1907, N. Iorga a fondat propria revistă – „Floarea darurilor” –, despre care Constantin Ciopraga spunea că a scris-o aproape în întregime singur, pentru a oferi publicului o „revistă liniștită, împăcată, zîmbind oricui, alinînd pe oricine”, „un fel de antologie și îndreptar pentru întreg poporul nostru”. „Floarea

darurilor” a rezistat de la 1 ianuarie până la 30 dec. 1907. Un an mai târziu, istoricul Nicolae Iorga publică în „Neamul românesc literar” atacuri la adresa scriitorilor de la „Viața românească”, care primeau onorarii pentru munca literară. Nici această revistă nu a fost bine primită de către cititori, așa că în perioada 1913-1914 a înființat revista literară lunară și apoi săptămânală, intitulată „Drum drept”, unde se publicau cercetări literare semnate de N. Iorga, N. Cartoian, P. Cancel, Paul Papadopol și alții. Separat, el a publicat frecvent în paginile revistelor „Sămănătorul”, „Vatra”, „Convorbiri literare”, „Arhiva” și altele. Indiferent că vrei să îl privești ca pe un scriitor ori ca pe un om politic, Nicolae Iorga a avut permanent în centrul preocupărilor sale tradiția, limba și poporul țării sale, subliniind mereu faptul că istoricul trebuie să fie „un mărturisitor al unității neamului”.

„Pânza lui Charlotte”, o carte despre miracolul prieteniei

Text: Milena Ispas

Dacă nașterea civilizațiilor a lăsat în urmă legende, amintirea copilăriei naște fantasticul din basme și povești. Doar conștiința începutului de viață percepe vibrația înaltă a creației, simte misterul naturii și știe că dragostea salvează nemurirea. Cei care întind mâinile sufletului spre tărâmul imaculat al

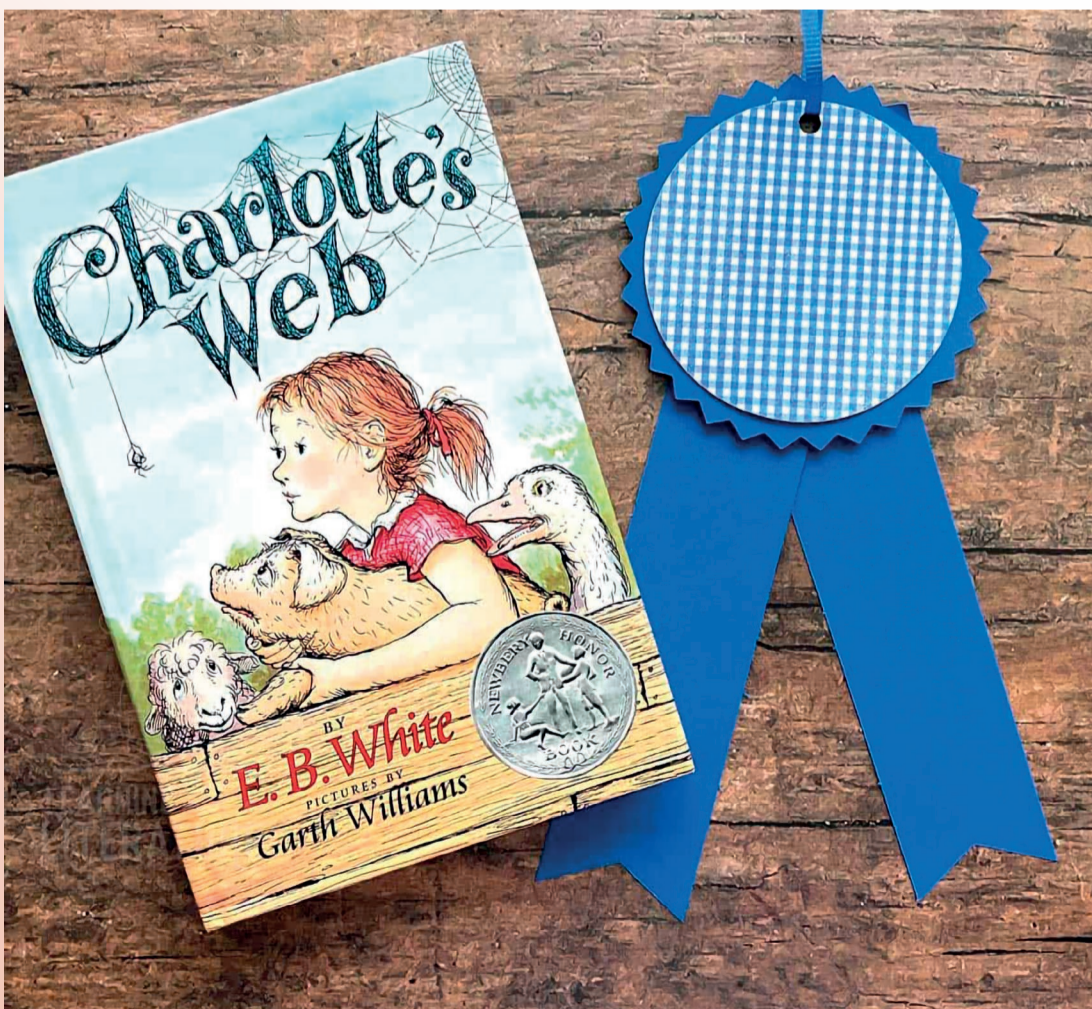
inocenței sunt creatorii cărților pentru copii. Elwyn Brooks White este scriitorul american care a desființat granițele culturale, ajungând la spiritul atemporal al copilăriei de pe toate continentele lumii. Romanele sale sunt un vortex de idealism și realitate, noblețe și forță emoțională. „Dacă aș fi fost eu foarte mică la naștere, m-ai fi omorât?” Așa începe romanul „Pânza lui

Charlotte” când Fern, o fetiță de 8 ani, îl vede pe tatăl său cu toporul în mână, pregătit să omoare purcelul cel mai slab și prăpădit dintre cei abia născuți. În inocența sa, Fern nu acceptă mecanismul nejustificat al eliminării celui mai mic și reușește să-l convingă pe tatăl ei să-l cruțe. Este impresionant exprimată armonia efemeră a existenței în relația dintre cei doi copii, indiferent

dacă unul face parte din rasa umană, iar celălalt dintr-un regn supus sacrificiului. După cinci săptămâni, pericolul reapare când purcelul urmează să fie vândut la târg. Fern, copilul simbol al purității și idealismului, îl salvează din nou, iar micuțul Wilbur ajunge în ferma unchiului ei Homer, unde îl putea supraveghea. Hamburul este locul unde se întâlnesc animalele de la fermă și locul unde se deschid porțile pentru o nouă etapă în destinul micului personaj, care va fi copleșit de toate angoasele lumii, de la singurătatea speciei, până la teama ce aliniază toate ființele pe eșafodul final al morții. Furtuna întunecată a acestor sentimente este echilibrată de starea de grație a prieteniei și a nobleței, care îi vor aduce liniștea temporară a vieții.

O prietenie predestinată

În mica societate a hamburului, nicio vietate nu voia să se apropie de purceluș: „Vii să te joci cu mine?” întrebă el. Regret, băiete, spuse găscă (...). Trebuie să stau pe loc (...) când sunt ouă de clocit. Aștept boboci de găscă. Și eu, care credeam că aștepti ciocănituri”, iar oaia îi spune cu superioritate: „Porcii

Charlotte's Web

înseamnă pentru mine chiar mai puțin decât nimic”. Ironiile și glumele simple, dar de mare efect, dau farmec poveștii, ca și vieții, pentru că umorul este darul omenirii pentru a anestezia durerile destinului. Târziu în noapte, când deznadejdea îi copleșise gândurile, Wilbur aude o voce delicată: „Vrei un prieten, Wilbur? Îți voi fi eu prieten (...)” Wilbur sărind în picioare spuse: „Unde ești și cine ești? Sunt chiar aici, sus, spuse vocea. Culcă-te. O să mă vezi de dimineață”. Micuțul urma să cunoască sentimentul cel mai de preț, care schimbă destine și poate ridica povara încercărilor la care ne supune viața. Întâlnirea dintre purcelușul inocent și noua sa prietenă, un păianjen strălucitor, este piatra filosofală a acestei bijuterii literare: „Ești frumoasă, spuse Wilbur (...) Păi, sunt drăguță, replică Charlotte. Nimic de zis. Aproape toți păianjenii sunt destul de arătoși”. Prin alegerea stranie a celor două personaje, White demonstrează că sentimentele de înaltă noblețe sunt materia primordială din care se naște armonia terestră, indiferent de specie. În plus, micuța Fern, care înțelegea limbajul animalelor, parti-

cipă la toate întâmplările care au loc la fermă.

Firul fermecat al loialității, liantul vieții și al sacrificiului

White a scris povestea naturii, în care prietenia este forma genetică perfectă a spiritului, forța de a rezolva problemele semenilor prin înțelepciune, noblețe, îngăduință, până la sacrificiul suprem, chiar dacă asta presupune și scopul personal de a te mântui. Astfel, Charlotte a plâsmuit în firele sale de mătase fel de fel de întâmplări care i-au salvat viața lui Wilbur. Cu toate acestea, purcelușul tot a fost dus la târg, unde se aștepta să câștige un premiu, dar Charlotte a fost alături de el tot timpul. Atmosfera inegalabilă a unei zile însorite, copii care alergau spre carusel, artificiiile și gesturile firești ale oamenilor luminează povestea, prin fericirea simplă a cotidianului. Se apropia ultima noapte a miracolelor când, în răcoarea serii, Charlotte urma să ducă la îndeplinire ultima misiune secretă și sacră în fața creației, dar să asigure și supraviețuirea prietenului ei. Pânza lui Charlotte, care strălucea în roua dimineții, era arhitectura perfectă a naturii. Pucelușul își în-

trebă atunci prietena dacă nu este nerăbdătoare să se întoarcă acasă, iar Charlotte a îngăimat: „Nu voi merge înapoi în hambar, spuse ea. Wilbur sări în picioare. Nu vii înapoi? Charlotte, ce tot spui? Sunt epuizată, răspunse ea. Peste o zi sau două mor. N-am putere nici cât să cobor în țarc. Mă îndoiesc că am destul fir pentru a cobori la pământ. Auzind acestea, Wilbur se simți copleșit de durere. Trupul i se cutremura de hohote de plâns”. În liniștea pustie a târgului, Charlotte moare, însă copiii ei vor ajunge acasă în hambar unde vor fi protejați de Wilbur.

E.B. White: „Tot ceea ce sper să spun în cărți (...) este că iubesc lumea”

Cartea „Pânza lui Charlotte” este un compendiu fermecat despre viață, care deschide inimile, indiferent de vârstă, spre tărâmul controversat al trăirilor unde singurătatea speciei, fericirea de a trăi sau teama de moarte rămân valori ale creației încă neînțelese. Scriitorul american Elwyn Brooks White și-a petrecut o parte din copilărie într-o tabără din Maine, unde îi plăcea să fie inconjurat de animale și să cutreiere pădurile din împrejurimi, iar

în anii maturității a cumpărat o fermă în Allen Cove, veche de 200 de ani, unde a trăit până la sfârșitul vieții. E.B. White a primit premiul „Newbery Honor” din partea American Library Association pentru nuvela „Pânza lui Charlotte”, dar cel mai prețios trofeu este locul întâi în inimile tinerilor. Cărțile lui sunt o declarație de dragoste, după cum declară chiar el: „Tot ceea ce sper să spun în cărți (...) este că iubesc lumea”. E.B. White a înregistrat cu greu audiobook-ul pentru „Pânza lui Charlotte”, fiind nevoit să reia de 17 ori ultimului capitol, din cauza lacrimilor. White a scris 20 de cărți pentru care a câștigat premiul Pulitzer în anul 1978, dar cele mai iubite de publicul lui favorit, copii, au fost „Stuart Little”, „Trompeta lebedei” și „Pânza lui Charlotte”, ulterior adaptate cinematografic. Merită să precizăm că „Pânza lui Charlotte” este în topurile celor mai grozave cărți pentru copii realizate de diverse edituri, reviste sau instituții de cultură: locul întâi în top 100 realizat de revista Scholastic Parent&Child; locul 21 în topul BBC Culture; locul trei în clasamentul The Great American Read de la PBS ș.a.

Echilibrul dintre minte și inimă este... „Calea vindecării”

Text: Elena Boholt

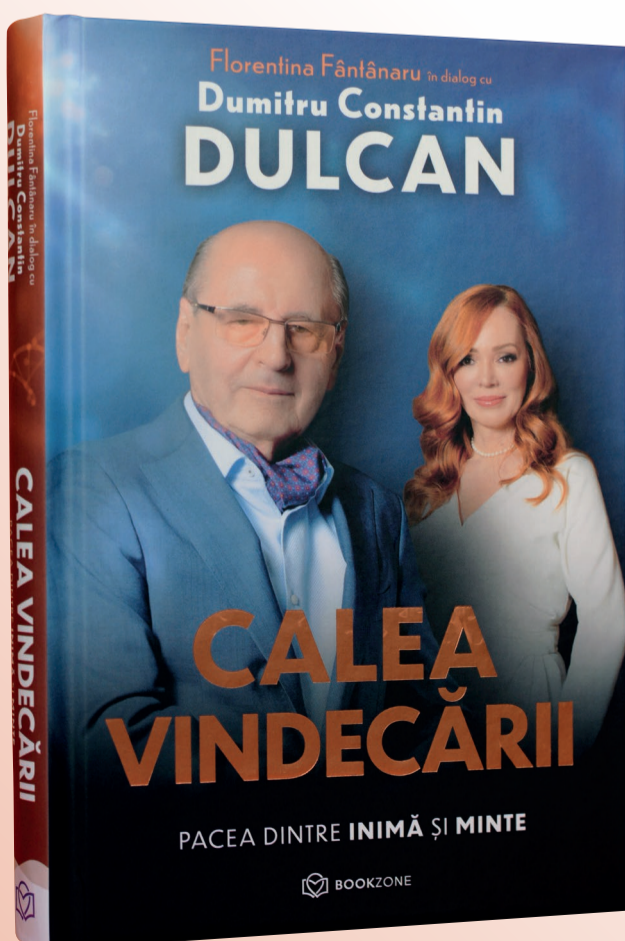
Foto: Dan Căliman

Una din cele mai reductabile forțe, pe care omul o are la îndemână, este puterea gândului. Gândurile și emoțiile noastre creează armonii sau dezechilibre în mediul în care trăim, reacții care apar și în corpul nostru. Deși există terapeuți care îi pot ajuta pe cei aflați în suferință folosind metodele de vindecare bazate pe forța gândului pozitiv, scepticii vor găsi scuze, explicații sau orice altceva pentru a contrazice acest concept. De data aceasta, medicul Constantin Dulcan ne surprinde cu noua sa carte-interviu „Calea vindecării. Pacea dintre inimă și minte”, scrisă în dialog cu Florentina Fântânanu, jurnalist Antena 3 CNN și gazda emisiunii „De-a Viața Ascunselea”.

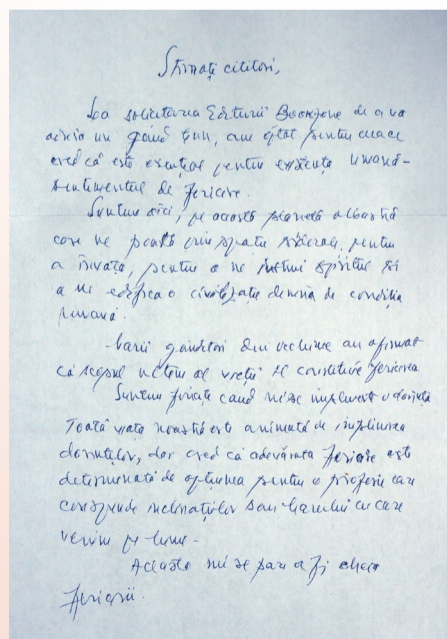
„Calea vindecării” este o carte în care prof. dr. Dumitru Constantin Dulcan ne atrage atenția asupra puterii extraordinare a gândurilor și a emoțiilor noastre, cu exemple din îndelungata sa experiență ca medic neurolog, dar și din experiența sa personală. Cititorii vor fi surprinși să descopere că adevărul despre om și univers este practic știința de a trăi. Mai ales că știința confirmă existența lui Dumnezeu, așa cum a arătat profesorul Dulcan în nenumărate interviuri. Oare această știință de a trăi se află la îndemâna oricui? Autorul cărții scrie pe pagina sa de socializare că: „Suntem aici, pe această planetă albastră care ne poartă prin spații siderale pentru a învăța, pentru a ne instrui spiritul și a ne edifica o civilizație demnă de condiția umană. A trăi este o știință

care se bazează pe adevărul despre om și univers. Suntem vital dependenți de tot ceea ce ne înconjoară. Nimeni nu poate trăi doar pentru sine. Cu sau fără voia noastră ne implicăm în fericirea sau nefericirea celor cu care coabităm. Aceasta este responsabilitatea noastră de a fi. Am mai spus că este în voința și puterea noastră să lăsăm după noi splendorile spiritului nostru sau, dimpotrivă, ruinele barbariei. Dar, pentru a reuși, trebuie să facem saltul de la inteligență la înțelepciune”. Cartea poate fi considerată și o invitație către introspecție pentru fiecare dintre noi, căci ea este un dialog între minte și inimă. Prin puterea gândurilor putem face primii pași către vindecarea noastră trupească și spirituală. Prin extrapolarea legăturii dintre bine-gând-acțiune

îmi amintesc o idee a filozofului grec Socrate, care considera că binele înseamnă depășirea propriei subiectivități, pentru că numai determinând ceea ce este valoros pentru toți se va afla ce este valoros pentru fiecare individ. Voi reveni la „Calea vindecării”, care ne arată că gândurile predominante ne influențează comportamentul și atitudinea, sunt stări care determină vindecarea, dacă alegem calea corectă. Răspunsul este la îndemâna noastră, căci singurul lucru pe care îl avem de făcut este să înlăturăm definitiv tot ce înseamnă gândire negativă. Este simplu ori dificil? În paginile acestei cărți vom descoperi cum putem ajunge la această filosofie de viață, dar și cum o putem pune în practică. Esența binelui, a gândirii pozitive se află în fiecare dintre noi și se manifestă ca expresie a iubirii, căci „expresia iubirii este o forță de unificare a totului, prin ea se realizează integrarea, unitatea universului”, arată scriitorul Dulcan. Atât medic neurolog, cât și psihiatru, profesorul universitar Constantin Dulcan este autorul mai multor cărți și importante lucrări literare, este membru al unor prestigioase foruri științifice naționale și internaționale, iar de-a lungul carierei sale a fost distins cu premii științifice și literare, obținute în țară ori peste hotare. Cartea este dedicată „acelora care prin cultivarea valorilor spirituale și prin truda lor contribuie la fericirea și afirmarea divinității umane”, a scris profesorul Dulcan, în mesajul ce însoțește „Calea vindecării. Pacea dintre inimă și minte”.

Cartea a fost lansată pe
28 februarie 2023 și este
disponibilă la Editura Bookzone

Grupul Editorial Corint,

unul dintre principalii protagoniști de pe piața de carte din România, cu un portofoliu care acoperă cele mai diverse zone editoriale.

Recomandările acestei primăveri

Mănăstirea Northanger

Primul roman încheiat al lui Jane Austen – la vârsta de doar 18 ani –, o prezintă pe cea dintâi eroină din galeria tinerelor austeniene care, în urma întâmplărilor prin care trec, ajung să se înțeleagă pe sine și să se maturezeze. Acțiunea romanului începe la Bath, oraș legat pentru totdeauna și de povestea de viață a prozatoarei. Surprinzătoarea protagonistă Catherine Morland este atât de pasionată de scrierile gotice, încât, pentru ea, lumea reală ajunge să se întrepătrundă cu aceea a imaginației. Însă relațiile pe care le leagă atât la Bath, unde este adusă de către protectorii ei, soții Allen, pentru a se bucura de câteva săptămâni de baluri, spectacole de teatru și alte activități sociale, cât și la Northanger îi vor schimba perspectiva naivă pe care o are asupra vieții într-una mai înțeleaptă și o vor transforma pe copila visătoare și simplă

într-o tânără femeie capabilă de prietenie adevărată, îndrăgostită, onestă și cu valori morale puternice.

Prizonieri în noaptea polară

În august 1897, tânărul Adrian de Gerlache și echipajul navei Belgica, alături de câțiva savanți și exploratori, au plecat din Europa către Antarctica. Călătoria s-a transformat într-o adevărată saga a unor temerari care au luat în piept iarna necruțătoare și mărele zburcimate ale sudului planetei, pe atunci deloc cunoscut. Marele inamic a fost gheața banchizei, un monstru de nebiruit, care i-a ținut prizonieri pe parcursul unui an. Incertitudinea, noaptea polară, scorbutul și animozitățile personale au transformat Belgica într-o casă de nebuni, unde spiritul uman a reușit, în cele din urmă, cu greu, să izbândească. O poveste excelent scrisă despre aventură, glorie, orgolii,

dragoste, curaj, disperare, moarte, viață și izbăvire. O poveste la care a luat parte și românul Emil Racoviță. O poveste care trebuie citită și păstrată în suflet.

Cum să nu-ți pierzi cumpătul

Ghid practic pentru a deveni un părinte (mai) calm

Scrisă de Carla Naumburg, cu o prefață semnată de Diana Vijulie, psiholog și psihoterapeut. Titlul face parte din colecția **CORINT PENTRU PĂRINȚI**, care abordează cele mai importante și mai actuale teme din domeniul parentingului! Oricât de mult te străduiești, continui să-ți pierzi cumpătul. Vestea bună pentru noi, părinții imperfecti, care încercăm să creștem copii ceva mai puțin imperfecti, este că putem fi mai cumpătați și mai puțin încordați în relația cu ei, fără a ne da viețile peste cap. Obiceiurile și practicile pe care le recomandă autoarea nu te vor ajuta doar

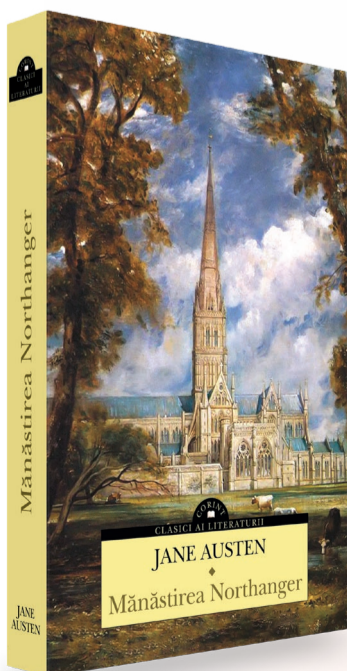
să fi un părinte mai calm și mai răbdător, ci și să fi, în general, mai fericit, mai productiv și mai stăpân pe fiecare aspect al vieții tale.

Jeleu

Cum Am Devenit Superstar

O poveste captivantă, care are totul – familie, dureri ascunse și puterea poeziei, scrisă de autoarea bestsellerului *Lămâi, cărți și prieteni*.

«Cotterill îi descrie pe Jeleu și pe prietenii ei cu multă iscusință, iar explorarea trăirilor interioare ale fetei este realizată într-o manieră sensibilă și concludentă, prevestind victoria din final.» – *Booklist*
«Jeleu este amuzantă și gălăgioasă, dar duce în spate povara unei dureri – aceea că este grasuță. Cititorul o descoperă pe adevărata Jeleu prin prisma poeziilor ei și o îndrăgește pe măsură ce-i află suferința ascunsă cu grijă.» – *Read for Empathy Guide*

Ateliere de artiști

Muzeul Frederic Cecilia Cuțescu

Text: Angelica Iacob,
șef Secție Artă, Muzeul
Municipiului București
Foto: Cristian Oprea

Pe Strada Vasile Alecsandri nr. 16 din București descoperim o clădire colorată în roșu pompeian care găzduia, pe vremuri, un spectaculos atelier de pictură și sobre ateliere de sculptură. Iubitorii de artă pot vizita astăzi Muzeul Frederic Storck și Cecilia Cuțescu Storck, parte a Muzeului Municipiului București. Patrimoniul a fost alcătuit prin donația oferită în octombrie 1951 de către Cecilia Cuțescu Storck și de către fiicele acesteia, Gabriela Florica Storck și Cecilia Frederica Storck-Botez, beneficiar fiind Sfatul Popular al Capitalei. Colecția a fost completată în 1982 prin donația făcută de Cecilia Frederica Storck-Botez și acceptată de Consiliul Popular al Municipiului București în anul următor. Muzeului Municipiului București, care gestionează această valoroasă colecție de artă, are în grijă și spa-

țiul în care a creat maestrul Theodor Aman, dar și Casa Memorială Gheorghe Tattarescu. Acest aspect este deosebit de important pentru istoria artei românești, deoarece astfel sunt reprezentați, în patrimoniul public, primii profesori ai Școlii de Belle-Arte din București.

Lucrări reprezentative pentru o întreagă dinastie artistică

Muzeul Frederic Storck și Cecilia Cuțescu Storck păstrează opere esențiale pentru înțelegerea creațiilor mai multor generații. Astfel, în muzeu este reprezentat sculptorul Karl Storck (1826-1887), primul profesor de sculptură la Școala de Belle-Arte înființată în 1864 de Theodor Aman și Gheorghe Tattarescu în București. Cei doi fii ai săi, Carol Storck (1854-1926) și Frederic Storck (1872-1942) au continuat destinul tatălui lor, îmbrățișând cariera de sculptor. Frederic Storck a urmat chiar și misiunea didactică a părintelui său

Maternitate

la Școala de Belle-Arte din București. Frederic Storck s-a căsătorit cu Cecilia Cuțescu (1879-1969) în 1909. Ea este admirată atât pentru picturile sale, cât și pentru faptul că a fost prima femeie profesor într-o academie de arte de stat din Europa: a predat pictura și artele decorative la Școala de Belle-Ar-

te din București. Sora Ceciliei Cuțescu Storck, actrița Ortansa Brăneanu Satmari, a fost căsătorită cu pictorul Alexandru Satmari, un mare iubitor al Balcicului. Lucrări semnate de acest artist sunt păstrate în colecția muzeului, alături de acuarele și schițe realizate de tatăl acestuia, Carol Popp de Szathmary.

Muzeul Frederic Storck și Cecilia Cuțescu-Storck

din București: Storck și Storck

În patrimoniul muzeului se găsesc și creații aparținând copiilor lui Frederic Storck și ai Ceciliei Cuțescu Storck, respectiv Romeo Kunzer Storck, Gabriela Storck și Cecilia (Lita) Storck Botez.

Casa-atelier reflectă viziunea artistului

Spațiul atelierului este înconjurat de mister și păstrează amprenta artistului care l-a locuit. Pășind în clădirea muzeului, monument de arhitectură construit de cei doi artiști între anii 1911 și 1913, cu sprijinul arhitectului A. Clavel, descoperim mai întâi atelierul de pictură, cu decorații murale realizate chiar de către Cecilia Cuțescu Storck, reprezentând „Iubirea profană” și „Iubirea ideală”, care încadrează o fântână inspirată de vechea biserică din curtea spitalului Colțea.

Atelierul de pictură

În jurnalul său intitulat „Fresca unei vieți”, publicat în 1944, artista cuprinde ample descrieri ale casei și ale acestui spațiu special dedicat creației: „O imensă fereastră de atelier privește asupra grădinei în dreapta, iar în spate, în axa peretelui din fund, se ridică o monumentală fântână din piatră, așezată în capul perspectivei casei. Printre motivele ce o ornamează în stil renaisance combinat cu bizantin, apa curge lin și discret și îmi dă iluzia unui izvor, în murmurul căruia îmi place să lucrez”. Înainte de o

expoziție, Cecilia Cuțescu Storck își expunea lucrările cele mai recente în atelier și invita prieteni să le vadă, să le afle părerile. Casa găzduia și mulți elevi cărora artista le dădea lecții în timpul liber. Printre aceștia s-a numărat, pentru doi ani de zile, și Princesesa Ileana, care frecventa atelierul de două ori pe săptămână și avansa foarte repede în tainele desenului.

„Casa noastră, cu atâtea ateliere, semăna cu un stup de albine”

Iată cum descrie artista activitatea lui Frederic Storck: „Între cele patru [ateliere] ale soțului meu se auzeau dălțile ciocănind blocurile de piatră. Pe fereastră dincolo, se zăreau ucenicii și lucrătorii modelând pământul așezându-l pe schelete de sârmă pentru lucru, udând sculpturile, sau turnându-le în ghips pe cele terminate. Fritz eșea din atelierul său, făcând incursiune neașteptată printre ei și după câțiva timp se întorcea să-și continue gândul de artă ce-l urmărea”.

Vila de la Balcic

Grădini la marginea mării

Atelierul de sculptură al lui Frederic Storck poate fi admirat și astăzi

Alături de sculpturile semnate de Frederic Storck, în atelierul de sculptură este prezentată și impresionanta „Machetă a Bisericii Episcopale de la Curtea de Argeș”, realizată de Karl Storck din lemn de tei și mestecăn, după desenele lui Ludwig Reissenberger și Gaetano Burelly, pentru Expoziția Universală de la Paris din 1867. La Expoziția Universală, Macheta era însoțită de o publicație în limba franceză semnată de Ludwig Reissenberger, a cărei variantă în limba română a apărut în Analele Arhitecturii

din 1890, numerele 10-12. Născut la Sibiu, Ludwig Reissenberger s-a specializat în istoria artei, a lucrat la Muzeul Brukenthal și a fost supervisor al monumentelor arheologice din districtul Sibiu, calitate în care a fost trimis în 1857 să studieze biserica mănăstirii episcopale de la Curtea de Argeș. Mulțumim dlui Valentin Popescu, reprezentant al Universității de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, pentru sprijinul acordat pentru documentarea acestei personalități.

Peisajele din Balcic

Mare iubitoare a mării, Cecilia Cuțescu Storck a descoperit și admirat, împreună cu Ortansa și Alexandru Sarmari, singurătățile dealurilor sterpe de la Balcic, așa cum îi plăcea să-i istorisească chiar Reginei Maria: „Singurătăți mărețe ale Balcicului... demne de a servi ca fundal celor mai frumoase compoziții de pictor...”. Vila construită de familia Storck la Balcic se regăsește adesea în picturile artistei, întregind colecția de sculpturi, picturi, desene, cărora li se adaugă plachete și medalii lucrate în bronz, dar și monede antice sau icoane.

Andrei Păunescu spiritul

Interviu realizat de

Violeta Ion

Foto: arhiva personală

Andrei Păunescu

Anul acesta se împlinesc 50 de ani de la înființarea Cenaclului Flacăra și 80 de ani de la nașterea fondatorului său, poetul Adrian Păunescu. Cenaclul Flacăra a fost pentru milioane de oameni un refugiu sufletesc atunci când regimul comunist nu dădea prea multe alternative ideii de cultură și de libertate. Cu toate că există și voci care infirmă importanța cenaclului și l-au considerat mai degrabă o unealtă a propagandei comuniste, viața a demonstrat că publicul a iubit muzica și poezia și a învățat să dea importanță conceptului de libertate. Sunt aceiași oameni care ieșeau în stradă la Revoluția din 1989, oamenii cărora Cenaclul Flacăra le-a deschis mintea și sufletul. Era perioada în care muzica folk și rock lua avânt nu doar pe stadioane, ci și la aparatele de radio, în casele oamenilor. „Generația în blugi” a dat timpului ei cei mai buni artiști: Vasile Șeicaru, Mircea Vintilă, Nicu Alifantis, Gheorghe Gheorghiu, Vanghele Gogu, Magda Puskas, Vasile Mardare, Tatiana Stepa, Mihai Napu și alții. Scriitorii, regizorii, sportivii, cu toții au crescut faima acestui fenomen complex care a fost Cenaclul Flacăra. Și totuși... Andrei Păunescu, fiul poetului, își propune să ducă mai departe această flacăra care a animat atâția oameni în vremea comunismului. Anul trecut a fost prima ediție a Cenaclului Flacăra pe plaja de la Corbu cu invitați cunoscuți: Mircea Vintilă, Emeric Imre, Trupa Totuși, Mircea Baniciu și alți artiști iubiți de public. Spectacolele con-

Andrei Păunescu a publicat câteva capitole din cartea „Istoria Cenaclului Flacăra”

tinuă și în prezent pe scenele din țară, iar afișele pot fi văzute și pe pagina de facebook a lui Andrei Păunescu.

Domnule Andrei Păunescu, aveți spectacole în toată țara. Sunt o veche admiratoare a Cenaclului Flacăra și îmi amintesc cu plăcere multe cântece și poezii. Îmi place în special acele cântece din Cenaclu pe care Adrian Păunescu le acompania vocal la refren. Și în ziua de azi, Cenaclul își menține puterea de atracție asupra publicului. Ce credeți că îl împlinește cel mai mult și ce i-ar lipsi?

Cenaclul păstrează din puterea sa de atracție, deși multe valori din primele sale serii nu mai sunt. Important este că vin și cresc valori noi, care vor să păstreze și să îmbogățească spiritul „Lumină!

Luptă! Libertate!”. Cenaclului Flacăra îi lipsește cel mai mult, evident, părintele său, Adrian Păunescu, omul care dădea din propriul geniu întâlnirilor cu publicul. De aceea, momentele de muzică și poezie aveau ceva supranatural, irepetabil. În al doilea rând, Cenaclului de azi îi lipsesc, printre altele, chestiuni de conjunctură istorică și socială schimbată, starea de solidaritate a artiștilor (atât cât este ea posibilă). În vremurile de nonlibertate din anii '70 și '80, mulți artiști simțeau ca pe o datorie să lupte pentru libertate și mesaj, uneori cu mari riscuri. În haosul desfrânat de acum, fiecare trage mai mult pentru el. Dar vine la orizont o nouă eră dură a ciuntirii dreptului la exprimare liberă în arte și a dreptului la identitate națională, deja

manifestată, care va duce inevitabil și la renașterea spiritului protestatar și identitar, specific Cenaclului Flacăra.

Cenaclul Flacăra s-a născut în 1973, în septembrie. În același an m-am născut și eu, dar la sfârșitul lunii iunie. Mai târziu, puștoaică fiind, ascultam la radio (un radio vechi rămas de la bunici cu pânză și lămpi, vintage cum i-am spune azi) cântece, pe care le fredonam și eu. Nu știu dacă nu cumva gustul pentru poezie nu mi s-a deschis atunci. Tare mi-ar plăcea să merg în București la Cenaclul Flacăra de câteva ori pe an! Sunteți de părere că Bucureștiul ar îmbrățișa Cenaclul cu aceeași pasiune ca odinioară?

Bucureștenii sunt mai răsfățați decât oamenii din localitățile mai mici, pentru că au o ofertă foarte mare și diversă de spectacole. Am avut concerte grandioase în București în anii trecuți, dar cel mai mult se pare că e nevoie de noi acolo unde calendarul de evenimente artistice nu e supraîncărcat și unde nu se îngheșuie artiștii. De aceea, mergem des la români acasă, în orașe, în sate sau în străinătate, să le cântăm despre țară, părinți, copii, dragoste, libertate și dreptate.

13 august 2022 în Iași. Cenaclul Flacăra a avut mulți invitați din zona artistică. A fost un spectacol de zile mari, unde majoritatea artiștilor au fost cei care s-au format în interiorul Cenaclului. Când se va repeta un eveniment de această amploare în 2023 și unde?

Se pare că vom reveni la Iași, pe 27 mai 2023. Avem în plan multe întâlniri cu oamenii din toată țara și

păstrează viu Cenaculului Flacăra

Cât de drag îmi ești tu, tată,
Nu moare gândul tău vreodată,
Fără tine aș fi, n-aș fi
Și m-aș tot rătăci, aș fi, n-aș fi, aș fi
O plantă ce dispare
Ca plaja dusă-n mare
Când rădăcini nu are.

ANDREI Păunescu, 2017 martie

Andrei Păunescu, alături de tatăl său, Adrian Păunescu, inițiatorul și organizatorul Cenacului Flacăra, cel mai mare fenomen cultural al epocii comuniste

Îmi amintesc cu plăcere de nopțile de la Tele 7 abc în care urmăream, alături de mama mea, lângă un ibric plin de cafea, emisiunile lui Adrian Păunescu. Nu ar fi frumos și acum să aduceți împreună, în același format, scriitorii și artiștii, în amintirea lui Adrian Păunescu? Nu credeți că o emisiune de genul acela mai poate continua?

din diaspora: Corbu, Târgu Neamț, Craiova, Slatina, Rânca, Drăgășani, Cluj, Putna, Ciocănești, Pecica, București, Torino, Bruxelles, Madrid, Roma și așa mai departe. Programul concertelor noastre este mereu actualizat pe pagina mea oficială de Facebook, Andrei Păunescu <https://www.facebook.com/AndreiPaunescuOficial/>

Cum v-ați petrecut pandemia ca om și artist? Vă influențează tiparele societății în care trăim?

Oricât sunt sau mă cred un om liber, sunt marcat de ceea ce se întâmplă în jurul meu. Nu poate fi altfel. Nici n-ar fi bine să fie altfel, pentru că un artist trebuie să dea înapoi celor mulți adevărul pe care îl extrage din viața propriu-zisă și-l spune în modul său personal. Am încercat să transform restricțiile din pandemie în

avantaje. După ani și ani de goană între concerte, a fost prilejul să stau (în acești doi ani) mai mult cu familia, mai ales cu fetița mea cea mică, Adriana. Dar n-am lăsat chitara și pixul în paragină, în derivă sau să se prăfuiescă, dimpotrivă. Am compus cântece noi, pe care deja le-am lansat, fie pe viu, după ce s-au redeschis scenele, fie pe canalul meu de YouTube: https://www.youtube.com/channel/UCvuCQpM-MnGcM_VZFkFIZx_Q

În ce an a fost publicată cartea „Istoria Cenacului Flacăra”? Ne puteți povesti puțin despre ea?

Cartea încă n-a apărut în volum, am publicat doar capitole din ea, în diverse lucrări din presă sau în literatura de specialitate. Așadar, volumul de care m-ați întrebat și care a fost mereu completat din 1985, de când lucrez la el, va apărea abia de-acum încolo. Sper, cât mai curând.

Sigur că ar fi frumos și folositor, doar că trebuie să existe o televiziune dornică și capabilă să găzduiască și să producă la un nivel de mare profesionalism o astfel de emisiune. Și un radio important ar fi de folos ca să ducem mai departe Cenacul Flacăra. Cât suntem vii și sănătoși, suntem dispuși să facem treabă. Problema este să avem parteneri cu aceleași valori spirituale și naționale.

Andrei Păunescu, fiul poetului Adrian Păunescu, păstrează tradiția Cenacului Flacăra

Ofelia Prodan

versuri formele

Text: Violeta Ion

Limbajul poetic al Ofeliei Prodan (foto) transpune formele proprii intimități, exteriorizate apoi în metafore plastice. Reprezentarea banală a cotidianului capătă noi valențe poetice ce se manifestă în versuri al căror sens te poartă în revelații ce explorează noi dimensiuni. Născută în Urziceni, Ofelia trăiește între București și Padova și a debutat editorial în 2007, cu „Elefantul din patul meu” (Premiul pentru Debut al Asociației Scriitorilor din București, 2008). Ea a publicat volumele de poezie „Călăuza” (Premiul Național Ion Minulescu, 2013), „No Exit” (Premiul Național George Coșbuc, 2015; Premiul Național Mircea Ivănescu, 2016), „Șarpele din inima mea” (Premiul Cartea de poezie a anului 2016 la Festivalul Național Avangarda XXII, 2017), „Clona lu’ Ofelia Prodan în aeroplan” (Premiul Revistei Familia, în cadrul Festivalului Internațional de Poezie Sighetu Marmăției, 2022). Ofelia Prodan, membră a Uniunii Scriitorilor din România și PEN Club România, este autoarea unui inedit jurnal de facebook, „Voci cu defect special” (2018), iar o parte dintre creațiile sale au fost incluse în antologii ale mai multor autori. Amintim că volumul „Rezonanța începe când oscilăm pe aceeași frecvență” (Limes, 2021) a primit Premiul Internațional de Poezie Getafe-Madrid, ediția Mihai Eminescu, Spania, 2023.

Ofelia Prodan a primit „Premiul Internațional de Poezie Getafe-Madrid” pentru volumul „Rezonanța începe când oscilăm pe aceeași frecvență”

Poeme din volumul „Lexus pe cărbune”, Editura Limes, 2023

**urechelnița cu
ceas de argint**

și bibelou la cravată
se multiplică în
zodia cancerului
o scot la plimbare
pe bulevard
vitrinele strălucesc de
stupoare și eleganță

m-a luat un val de aer polar
o tornadă până în Kansas
am pantofiori roz de lac
și ochelari cu cheiță
pledez vinovat în cazul lexus
electric vs. lexus pe cărbune
vă aștept la emisiunea
cu emisii toxice

șurubelnița fixează șireturile
mahărul merge cu mărfa
motorina curge pe
parchetul dizolvat

mi s-a pus o pată verde
dolar pe creier
assemblez elementele
disparate
cu un soi de disperare
și umilință savuroasă

încordez arcul și trag
spre norii virtuali
le săgetez pieptul costeliv
dacă ar ploua acid dar
dacă ar ploua confuz
urechelnița devine
conștientă de sine
trece la un nivel
superior de adaptare

poluare e numele tău
legiune de demoni
moderni și exclusiviști
îți poruncesc să ieși din
trupul acestei planete
și să te arunci în
apele cosmice

ritualul de exorcizare a
decurs conform planului
a fost înregistrat și
arhivat în baza de date
a galaxiei ca model arhetipal
pentru generațiile următoare

**îmi folosesc
superputerile
pentru a curăța**

aragazul imens care coace
la foc mic planeta
dau din cap în sens giratoriu
îmi înfig privirea și
degetele în atmosferă
cine vrea să fluiera
spre cosmos

transpune în propriei intimități

să stea în mijlocul
ploii de meteoriți
fără nicio dorință strepezită

dacă aș fi astronaut aș
dansa într-un spațiu etanș
aș da comenzi uzinelor
de la butoane
m-aș hrăni numai cu
proteine minerale și vitamine
cine îmi caută paraziți
pe sub piele
va descoperi o hartă a
universului în momentul
preconceperii
parțial eronată sau
doar apocrifă

să ne mobilizăm toți odată
în istoria umanității
până nu e prea târziu și
pământul este distrus
programatic într-
un ritm alarmant
celor care strigă în pustie
să li se facă auzit mesajul
să fie mediatizați ca niște
vedete de muzică rock
să urle pe stadioane
în aplauze
cât egoism într-o
efemeră rasă umană
mă uit la televizor ca la
un obiect anacronic
urmăresc știrile într-o
apatie luxuriantă

dați-mi un lexus electric
și voi circula numai
în zilele ploioase
dați-mi un lexus pe cărbune
și voi bloca toate traseele

câinii de radiu și titan cu fundițe colorate

între urechile ciulite
se opresc lângă stâlpii
de beton fotografiez
unul cu botul pe
labe cu o privire
de înțelept hindus
Padova e orașul cu cei
mai frumoși câini
și cei mai mulți bicicliști

rezervorul de electricitate
se descarcă

îmi fac plinul șocul
mental că oricând
cineva poate detona
o bombă nucleară
sau cu hidrogen
îmi paralizează trupul
alung ideile paranoice
cu o simplă mișcare
din deget
prin fața ochilor închiși
intru într-o stare benefică

îmi propun să mă transform
într-un om modest
să trăiesc modest să
dispar modest
Padova mă ajută mă ține
bine în căușul clădirilor sale
pe aici ar putea trece
un lexus intelectual
ba chiar savant cu mustăți
albe impozante și zbârlite

citesc cu scrupulozitate
inscripțiile cu grafitti
parcă aș descifra niște
cuneiforme sau pictograme
sunt fragilă ca un
fluture de noapte
învârtindu-se în jurul
unui bec ecologic

dragă Padova aș da o
fugă până la Mantova
dar trece un lexus poet și lasă
în urmă numai praf de stele
ci eu în lumea mea sunt
un schelet analfabet

fantasmele congelate în creierul procesat

diluează absorbția
gazelor cu efect de seră
stau într-o citrice
într-o tomată
reflectez și reflect radiant
natura fecundă
în loc de inimă am o radieră
cu miros de căpșune

finalurile tragice îmi
dau dureri lombare
merg clătinat rucsacul se
cațără pe umerii aplecați
pălărioara cochetă
are nasul înfundat

radioul emite în eter o
melodie cu gust de somnifer

poluarea îmi taie respirația
particule de gaz toxic
emanat de un lexus
galben lămâie
scurtcircuitez senzația
de amețală precoce
imit o maimuțică în
hăinuțe viu colorate
mă legăn într-un
hamac și dau ca un
delfin din înotătoare

majestatea sa a murit
într-o zi senină
în care am lăncezit și am
fotografiat picturile rupestre
de pe zidurile clădirilor
majestatea sa
nu a avut niciodată pretenții
dar eu am debarcat-o
când mi-a burdușit mintea
cu eticheta regală

dacă primesc un
mail de la Putin
ceea ce nu este exclus dar
nici inclus în meniul zilei
am să-l trec la spam

trece un lexus alb
spuma laptelui
lasă în urmă o mică
dâră roțile silențioase
îmi înclin capul să salut

trec o mie și una de zile și eu
mănânc tot cereale cu iaurt

vederea periferică surprinde execuții lente

gesturi ramificate
lentile deformatoare
mi-am prins cutia
craniană în clești de rac
respir ca un bolnav
de tuberculoză
vor trece o sută de ani și
doar într-o secundă
se vor deteriora spectacolar
imaginile apocaliptice
create pe retină
proiectate pe ecran

asamblez un trenuleț
de jucărie prăfuit
curăț vagoanele îl
alimentez cu cărbune
îi dau drumul pe
șinele circulare
se anunță o toamnă rece
și ploioasă mocirloasă
privesc de la fereastră
râul decadent
pe care plutesc cu grație
firească două lebede
cu gâturile lungi arcuite

mă plimb printre coloanele
din centrul istoric
Padova e noua mea casă
admir clădirile le
fotografiez artiștii străzii
cântă fermecător
e duminica în care
automobilele
nu circulă prin centrul istoric
dacă aș avea un lexus
pe cărbune mi-aș da
unfriend și block

urc scările ca și cum
m-aș înfileta
îmi supurează mintea am
o mie de idei paranoice
respir ca și cum în
momentul următor
oxigenul ar dispărea din
atmosfera într-o panică
scot aparatul foto și o
imortalizez pe Aurorita
fata sud-americană care
cântă la chitară și voce
în Piazza della Frutta

cineva îmi dă like altcineva
îmi dă unfriend
Putin îmi apare în ceașca
de cafea așa ceva așa ceva

Amintiri din București

Text: Milena Ispas

Imaginile Bucureștiului de altădată fascinează și destăinuie minunate istorisiri ale locurilor

cunoscute nouă astăzi. În vârtejul zilelor noastre, prea puțini dintre noi au timp să privească cu atenție o clădire, un parc sau o stradă. Dacă

nu am fi atât de grăbiți, am putea descoperi că fiecare colțișor al orașului ascunde povești uitate, ce așteaptă doar momentul potrivit ca să își depene

amintirile. Noi vă oferim o scurtă călătorie în timp, prin intermediul arhivei de cărți poștale vechi, deținute de Biblioteca Metropolitană București.

Academia de Studii Economice

Arhivele Statului

Ateneul Român

Banca Națională

Autogara Centrală

Aeroportul Otopeni

Academia Militară

Arcul de Triumf